

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה סז/שכ"ז של הממשלה
כ"א באב תשכ"ז - 27.8.67

נכחו השרים:

ל. אשכול - יו"ר
א. אבן
ז. ארן (עד סעיף 767)
מ. בגין
י. בורג
מ. בנטוב
י. ברזילי
ח. גבתי
י. גלילי
מ. דיין
י. ישעיהו
מ. כרמל
י. ספיר
מ. קול
ח.מ. שפירא (עד סעיף 769)
י.ש. שפירא
א. ששון

נעדרו השרים:

י. אלון
ז. ורהפטיג (בחופשה)
פ. ספיר (בחופשה)
ז. שרף (בחופשה)

סדר היום:

- י. עוזאי - מזכירת הממשלה
- י. הרצוג - מנכ"ל משרד ראש הממשלה (עד סעיף 766)
- שובם של תושבי הגדה המערבית אשר יצאו לירדן .763
- השיטת בתעלת סואץ .764
- שאלות .765
- מינוי יושב-ראש המועצה של "יד ושם" .766
- מצעד צה"ל ביום העצמאות תשכ"ח .767
- הבלו על בנזין .768
- הפעלת מיתקני הטלביזיה הלימודית לשידורים .769
- לאוכלוסיה
- סמכות הממשלה לפי סעיף 1 ו-3 לחוק תחנת הכוח .770
- תל-אביב, תשכ"ז-1967
- הסתייגות לסעיפים 9(4) ו-13 בתזכיר להצעת-חוק .771
- בתי-הדין לעבודה ולביטוח לאומי
- עיבוד קרקעות בשטחים המוחזקים על-ידי צה"ל .772
- אישור הסכם הקפה הבינלאומי, 1962 .773
- הצטרפות לאמנה בדבר הפרוצדורה האזרחית שנחתמה .774
- בהאג ביום 1 במרץ 1954

שובם של תושבי הגדה המערבית אשר יצאו לירדן

.763

שר החוץ א. אבן :

כצפוי היה מספר רב של פניות מטעם גורמים רבים במגמה להאריך את מועד שובם של הפליטים הערבים לגדה המערבית אחרי התאריך שהממשלה קבעה כתאריך סופי.

אסכם את הפניות. קודם כל ישנן פניות ירדניות באמצעות הצלב האדום. איש הצלב האדום, הממונה על פעולות הצלב האדום במזרח התיכון, מסר לאיש משרד החוץ בקשת סגן ראש ממשלת ירדן על פניה להארכת מועד החזרת הערבים לגדה מעבר ל-31 באוגוסט. איש הצלב האדום הציע שהוא יפעיל את ה"גוד אפיסעס" שלו ושהוא ישמש צינור להעברת פניית הירדנים.

אחרי-כן באה פנייה דומה מטעם מיטשל מור, הממונה על סוכנות הסעד והשיקום. גם הוא אמר שנתבקש על-ידי סגן ראש ממשלת ירדן טוקאן להעביר את בקשת ממשלת ירדן להארכת המועד על-מנת להחזיר את הרשומים לפני החורף.

בשתי הפגישות האלה ענה נציגנו כי ממשלת ישראל קיבלה החלטה שקבעה את ה-31 באוגוסט כמועד אחרון ושהחלטה הזאת בעינה עומדת. כן הצביע נציגנו על כך שירדן לא הפסיקה את מסע ההסתה שלה וגם לא שינתה את מדיניות הלוחמה שלה.

ב-24 לחודש הזמין המזכיר הכללי של האו"ם, או-טאנט, את נציגנו השגריר גדעון רפאל ואמר שעל-פי המלצתם של מיטשל מור וגוסינג ובעקבות פנייה של נציג ירדן הוא מבקש שישראל תאריך את מועד החזרת הפליטים לגדה. הוא מנסח את פניתו בזו הלשון:

"... THE SECRETARY-GENERAL RECOGNIZES THAT A NUMBER OF DIFFICULTIES HAVE HAD TO BE OVERCOME IN ARRANGING FOR THE RETURN OF DISPLACED PERSONS ACROSS THE RIVER JORDAN. HOWEVER, FROM ALL THE INFORMATION AVAILABLE TO THE SECRETARY GENERAL, IT IS NOW CLEAR TO HIM THAT IT WILL BE PHYSICALLY IMPOSSIBLE TO ARRANGE, BEFORE THE PRESENT DATELINE OF 31 AUGUST, FOR THE RETURN OF MORE THAN A FRACTION OF THOSE WHO HAVE SIGNIFIED THEIR DESIGN TO RETURN TO THE WEST BANK.

IN VIEW OF THE HUMANITARIAN CONSIDERATIONS INVOLVED AND IN PURSUANCE OF THE TERMS OF THE RESOLUTIONS OF BOTH SECURITY COUNCIL AND THE GENERAL ASSEMBLY, THE SECRETARY GENERAL REQUESTS THE PERMANENT REPRESENTATIVE OF ISRAEL TO CONVEY TO HIS GOVERNMENT THE SECRETARY-GENERAL'S URGENT TO THE GOVERNMENT OF ISRAEL TO EXTEND THE DATELINE FOR THE RETURN OF THE DISPLACED WEST BANK RESIDENTS IN ORDER TO ENSURE THAT THOSE WHO HAVE SIGNIFIED THEIR DESIRE TO RETURN ARE, IN FACT, GIVEN A REASONABLE OPPORTUNITY TO DO SO".

יש אגרת משר החוץ הבריטי. ב-23 באוגוסט ביקש השגריר הבריטי האדון לראוטי בדחיפות. הוא נפגש עם מר לוריא ומסר לו שדר מבראון, שלדעתו לא יהא זה הגיוני NOT LOGICAL ואף לא לטובת האינטרס שלנו, שלאחר שנתקבל עקרון מסויים יוצב התאריך הזה של ה-31 באוגוסט כמועד אחרון. במקביל לפניה הזאת הוא מוסר, שממשלת בריטניה לחצה ותלחץ על ירדן להפסיק את ההסתה ושהיא מפרסמת יחד עם בקשת בריטניה מאתנו את העובדה שהיא ביקשה בקשה זו מירדן.

אולם הפנייה הממשית והמוגדרת ביותר היא זו שבאה מממשלת ארצות-הברית. השגריר ברבור קיבל הוראה לקיים שיחה אתמול. הוא אמר שאם נכון שלא חל שינוי במדיניות ישראל, יש לו גם פנייה וגם הצעה. הוא נתבקש להביא לידיעתם של ראש הממשלה ושר החוץ את ההסתייגות של ארצות-הברית מההחלטה לראות

את התאריך של 31 באוגוסט כסופי וזאת מן הטעמים הבאים: (א) הפסקת ההחזרה בסוף החודש תהרוס את הקרדיט שצברה ישראל בזכות ההחלטה להכיר בכלל בזכות שובם של הפליטים לגדר המערכת. (ב) הדבר יקשה על מאמצינו המשותפים, של ארצות-הברית ושל ישראל להדוף את ההסתערות הצפויה בעצרת הבאה על-ידי הערבים ובני-ביתם. לאור זאת חשוב ביותר שממשלת ישראל תשקול את עמדתה בנושא זה.

עכשיו הוא מציע הצעה, כאילו הצעת פשרה. הוא איננו מציע כפי שהציעו כל השאר שסתם יהיה מה שקוראים OPEN END הוא מציע שישראל תקבע עקרונית את נכונותה לקבל חזרה את אלה שבקשותיהם לשוב אושרו על-ידי ממשלת ישראל "TO RECEIVE BACK THOSE WHOSE REQUESTS HAVE BEEN APPROVED BY THE GOVERNMENT OF ISRAEL". ומאידך ברור לארצות-הברית שצריך היה לקבוע תאריך סופי, ויש לקבוע גם עכשיו תאריך סופי, נניח לשבועיים. עד כאן ההוראות שהוא קיבל.

ד"ר י. גלילי:

לדחות עוד לשבועיים?

שר החוץ א. אבן:

הוא אמר שאם יוחלט לעשות זאת, הוא מבקש לעשות זאת לגבי אלה שבקשותיהם אושרו על-ידי ממשלת ישראל. הוא מניח שזה יקח שבועיים. אבל זוהי הנחה. הבקשה היא הדבר הראשון. לפני צאתי הוא אמר למר ארגוב: "YOU CAN GET AN AGREEMENT WITH THE U.S.A. ON THE CHEAP". דהיינו: אתם יכולים להסתדר אתנו בלי קושי. עד כאן ההוראות שהוא קיבל, היינו שישראל לא תפתח סתם את הברז, אלא רק תחזיר את אלה שבקשותיהם לשוב אושרו, אבל שמשום טעמים טכניים נשארו שם, שיאפשר להם עקרונית - איני יודע מה זה עקרונית - לשוב. והוא אומר שזה יעזור להם להדוף את ההסתערות של הערבים ובני בריתם. הוא אומר כי אלה הם דברים שהוא מוסר על-פי הוראה. אחרי כן הוא מוסיף הערות אישיות.

לפי הידיעות שבידיהם הולכים ומתרוקנים מחנות הפליטים מיושביהם. מאז תחילת מבצע ההחזרה נעלמו כ-30,000 מתוך 70,000 פליטים ממחנות שונים בירדן. הם ברחו מהמחנות.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

הם מפחדים שיכריחו אותם לשוב.

שר החוץ א. אבן:

הערכת ארצות-הברית ברבת עמון היא שהיסוד הוא גם פבריקציה ירדנית ביחס למספר של אלה הרוצים לשוב ואי-רצונם של רבים מאלה שחתמו על הטפסים לשוב; לחתום זהו קל, אבל להתייצב בגשר אלנבי זה מסובך יותר. כדי לא להתגלות, הם בורחים מהמחנות ונקלטים בקרב משפחות וכו'.

כאשר העיר איש משרד החוץ מר ארגוב שכ-500 נפש חוצות ליום את הגבול המזרחי, השיב השגריר הבריטי שגם בזאת יש עדות לכך. בכל-מקרה, בנתונים האלה יש לדבריו כדי להרגיע אותנו ביחס למספר הפליטים שאמנם רוצים לשוב. במידה ונאריך את התקופה, יש לקבל את אלה שבקשותיהם אושרו. שוב חזר כי המחיר הוא קטן יחסית בקשר לפירות המדיניים שנפיג מזה. מר ארגוב השיב שיש החלטת הממשלה על סיום המבצע ב-31 באוגוסט; מאידך ידועה לו ודאי כוונת הממשלה לדון בכל מקרה ומקרה בבקשות לאיחוד משפחות גם אחרי-כן כל אחת לגופה.

בינתיים מתאשרת הערכתנו המקורית, שמניעי הירדנים הם פוליטיים ביסודם ולא הומניטריים. עדות לכך המספר ההולך וקטן של חוזרים, בניגוד לטענותיהם הקולניות והתנהגותם הקיצונית וחסרת האחריות וכך נסתיימה השיחה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני רוצה להבין עכשיו את האריתמטיקה. מה הם
אומרים? בקשות שאושרו על-ידי מי? ומה אנחנו סיכמנו?

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אנחנו אישרנו להם בערך רשיונות ל-18,350 נפש.
נכנסו לארץ עד היום 9,900.

ראש הממשלה ל. אשכול:

בערך החצי.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

זאת-אומרת שיש להם עוד 8,500 אישורים שהם היו
יכולים לחזור ולא חזרו. אולם הימים שאישרנו להם יכלו לבוא יותר ולא באו.
פירוש הדבר, מה שמסבירים אצלנו, שחלק מהם ברחו מהמקומות שלהם, הם אמנם חתמו,
אבל אינם רוצים לחזור. אני מבין כי מה שמציעים מאמריקה הוא, שאותם שאישרנו
להם לחזור, שנאפשר להם לחזור לארץ גם שבועיים לאחר התאריך של ה-31 באוגוסט.
אני כשלעצמי איני רואה בזה שום אסון, וזה מטעם פשוט: ראשית כל חלק גדול לא
יחזור, כי לו רצו לחזור יכלו להיכנס במשך הימים הקודמים שעמדו לרשותם. הם לא
ניצלו את זה באותם הימים. איני חושב שיוכלו למצוא אותם ולהביא אותם בכוח
לגבול. אנחנו החלטנו שמה שלא יהיה נפסיק ב-31 באוגוסט.

ראש הממשלה ל. אשכול:

ומה אנחנו החלטנו למעשה?

השר י. גלילי:

לצמצם את מספר הטפסים שניתן להם באופן שלאחר
ה-29 באוגוסט לא יהיו בידיהם יותר מאשר 6,000

טפסים.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

כך עשינו. היום לא נתנו להם שום רשיונות. לפי
החשבון שלנו יוכלו להכניס ביומיים האחרונים 6,000 ועוד בשלושה ימים יוכלו
להכניס עוד כאלפיים בכל יום, אולי קצת יותר. אבל אני צריך לומר כי לפי המצב
הזה אין כלל לחשוב שיעברו על המכסה הגדולה ביותר שהיתה במוצע 1,500 ליום.
אם זוהי הבעיה, אם זה יכול לשכך כעס וחימה ולתת אפשרות לידידים שלנו, שלא
ינגחו אותנו, אפשר להגיד שתוך שבועיים יוכלו לחזור אלה שקיבלו מאתנו רשות
לשוב. לדעתנו אנחנו צריכים לעשות זאת. זה יהיה וודאי 8,000 מהיום.

שר הבטחון מ. דיין:

אני חושב שאנחנו יכולים לקבל את ההצעה
האמריקאית. אין היא עומדת בסתירה לעמדתנו. אבל בתנאי שנעשה לא רק מה
שהחלטנו בתחילה, אלא גם מה שהחלטנו בישיבה מיום חמישי. היום יש בידם 8,500
רשיונות. האמריקאים אומרים, שיש לתת לחזור לאלה שבקשותיהם אושרו. פירוש הדבר
לאלה 8,500 שיש בידיהם אישורים לחזור והם טרם באו.

שר החוץ א. אבן:

ממשלת ארצות-הברית היא בדעה שעל ישראל לקבוע
עקרונית את נכונותה לקבל חזרה את כל אלה שבקשותיהם כבר אושרו, וודאי גם של אלה
שיאושרו.

שר הבטחון מ. דיין:

אושרו בקשותיהם של 18,000, חזרו 10,000. אני מציע שלא יאושרו יותר. אפילו ממשלת ארצות-הברית מדברת רק על אלה שבקשותיהם כבר אושרו. אני מציע שנסכים להחזיר את אלה שכבר אושרו. איש לא יאמר לנו שנאשר מקרים נוספים. לא נאשר מקרים נוספים כי לא ניצלו גם אלה שאישרנו. נאמר לארצות-הברית שכך גם אנחנו חשבנו לנהוג: לכל אלה שבקשותיהם אושרו, ניתן להיכנס. המדובר הוא אודות 8,500 איש. נכון הוא שכיום ו' נכנסו רק החצי מהמספר שנכנס ביום ה'. ייתכן שהזרם ילך וידעך בין היום ובין יום חמישי. נאמר אפילו שבחמשת הימים האלה ייכנסו 800-900 ליום, היינו ביחד 4,000 איש, ואז ישארו להם עוד 4,000 אישורים. ביחס ל-4,000 האחרונים נקבל את הנוסח המוצע על-ידי ארצות-הברית, היינו שאנחנו מאשרים להם עקרונית רשות לחזור, וב-31 באוגוסט אנחנו סוגרים את הגשר ואנחנו אומרים לשלטונות ירדן שאנחנו מוכנים לקבל בחזרה את אלה שרשיונותיהם כבר אושרו, וזה בצורה מסודרת וממושכת. אם מ-4,000 האחרונים ששובם אושר ויתכן שברחו, יבקשו לחזור, יתכן שפעם יבקשו 50 ופעם 70, כאשר הם יודיעו שהם באים, נעשה את הסידורים שיוכלו לשוב. בררתי מה קרה לאלה שלא באו. היו סיבות שונות. בין היתר היתה סיבה זו: קבענו סידור טכני שבכל יום באים אלה שהם נועדים לאזור מסויים, כדי שנוכל להסיע אותם לשם. יום אחד חזרו כל אלה שהיו מיועדים לאזור שכם. אם באו אחרים שהיו מיועדים לאזור אחר, לא הסכמנו להעביר אותם באותו יום. היינו מוכנים לקבל אותם מחר. ייתכן שהם לא היו מוכנים אז. העניין היה קצת מסורבל. נאמר עכשיו כי לגבי 4,000 האחרונים או כמה שיהיו ושאשרנו להם רשיונות, נקיים את הבטחתנו עקרונית, ומבחינה מעשית נעשה את הסידורים המעשיים כדי שיוכלו תוך שבועיים שלושה שבועות למצוא אותם ושיוכלו לחזור. חלק לא ירצו לחזור. אלה שירצו, נקבל אותם בצורה מסודרת בגשר זה או אחר. אבל ב-31 באוגוסט יש לסגור את הגשר, וביחס ל-4,000 האחרונים נעשה אחרי-כן את הסידורים הנאותים.

השר י. ספיר:

זה מחייב להפסיק מהיום מתן אישורים נוספים.

שר הבטחון מ. דיין:

על-כך החלטנו.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

החלטנו לצמצם.

שר הבטחון מ. דיין:

החלטנו שב-29 באוגוסט יהיו בידם לא יותר מ-6,000 רשיונות. נאמר שיהיו 8,000. הנה ביום שישי באו רק החצי. על-כל-פנים אם יחסרו להם ב-29 באוגוסט 1,000 או משהו עד המספר שהחלטנו עליו, נשלים אותו. אם בידם יהיו עד יום ג' פחות מאשר 6,000 רשיונות, נשלים עד המספר הזה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

האמריקאים מזכירים פה שבועיים.

שר החוץ א. אבן:

הוא אומר פה שני דברים: (א) לקבוע עקרונית את נכונותה של ישראל לקבל חזרה את אלה שבקשותיהם כבר אושרו; (ב) מאידך ברור שיש לקבוע גם לכך תאריך סופי ולא שאנשים ירחפו כל הזמן לפנינו. נניח, הוא אמר שזה ייגמר תוך שבועיים.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אם משום מה תזדרז התנועה בשלושת הימים הקרובים ואם לקראת זה יקטן ב-29 באוגוסט מספר הרשיונות הבלתי-משומשים שבידיהם מהמספר של 6,000, יש להשלים את מספר הרשיונות עד ל-6,000, לא רק מפני שכך החלטנו אלא מפני שאמרנו כי 3,000 יכולים לעבור ביום. לא צריך להיות מצב כזה, שב-31 באוגוסט הגשר יהיה פתוח ואין בידיהם רשיונות.

שנית: אני תומך בהצעה שבמשך שבועיים יתנו לאלה ה-6,000 פלוס להיכנס, אבל שנודיע על זה לא היום אלא ב-29 לחודש.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אבל לאמריקאים אפשר להודיע קודם.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

איני רוצה שזה יתן אפשרות לירדן לשחק בענין.

השר מ. בגין:

אם להשתמש בשפתו של ברבור, אני חושב שכאופן עקרוני אפשר לקבל את הצעתו, אבל צריך שנבהיר לו במהירות האפשרית שני דברים: (א) שח-31 באוגוסט הוא באמת תאריך סופי; (ב) שנתיר לאלה שאת בקשותיהם אישרנו, להכנס לארץ-ישראל המערבית גם אחרי התאריך הזה. ואז אין אני זקוק לשום תאריך. את הסידורים כבר נקבע. אני חושש מפני הודעה על שבועיים נוספים, כי זה יכול לשמש מבחינת פרצה, אם לא לאמריקאים הרי לאחרים. 31 באוגוסט בתור שכזה כבר איננו קיים. לעומת זה הבקשות שאושרו נשארות בתקפן.

שר התחבורה מ. כרמל:

יותר טוב להגביל בזמן.

השר מ. בגין:

איני מציע שלא להגביל בזמן.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אם לא תגביל בזמן, פירוש הדבר שהם יכולים עם 6,000 אלה לעשות אינדוקטרינציה, הכשרה צבאית. אחרת הוא אם אתה נותן להם זמן של שבועיים.

השר מ. בגין:

ניסיתי להבחין בין הודעה לבין מעשה. אני בעד הגבלה בזמן, לשבועיים, ל-10 ימים או ל-16 יום. אבל אני מציע שאנחנו לא נודיע כי אחרי ה-31 באוגוסט ישארו שבועיים להחזרת האנשים האלה.

שר התחבורה מ. כרמל:

האם תהיה להם אופציה קבועה?

השר מ. בגין:

נקבע תאריך. אני חושב שזה הרבה יותר בריא מאותה נקודת מבט שכולנו מסכימים לה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אם לא תודיע ולא תיתן להם לחזור אחרי ה-15 בספטמבר, הרי לא עמדת בדיבורך. אבל אם תאמר, ניתן להם 15 עד 20 יום כדי לחזור, לא יוכל אדם אחרי-כן לבוא ולומר, הבטיחו לי שאוכל להיכנס ועמשו אין נותנים לי.

השר מ. בגין:

אין אני מציע שלא נעמוד בדיבורנו. אני מציע שנקבע תאריך. אתה הצעת שלא נודיע על כך היום אלא ב-29 באוגוסט, אני מוכן להצטרף להצעה זו.

ראש הממשלה ל. אשכול:

עד עכשיו ניתנו להם 18,000 רשיונות. כמה אתה, שר הפנים, מתכוון לתת להם עוד?

שר הפנים מ.ח. שפירא:

הדבר תלוי בכך כמה ייכנסו היום. אם היום ייכנסו 2,000 פירוש הדבר שבידיהם נשארו רק 6,000 אישורים לשני הימים האחרונים, יום רביעי וחמישי, הרי אני מוכרח לתת להם גם ליום שני ושלישי. כך אני מבין ורואה את ההחלטה שלנו. אם היום לא ייכנס אף אחד, איני צריך לתת להם אף אישור נוסף אחד. יש להם עוד זמן להיכנס. אבל אם ייכנסו היום 1,000 או 1,500 פירוש הדבר שנשארו שני ימים שבעדם אני חייב לתת להם אישורים. אתן להם 2,000 או 3,000.

שר הבטחון מ. דיין:

אבל צריך להקפיד שב-29 באוגוסט לא ישארו בידיהם יותר מאשר 6,000 אישורים.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אבל אני יכול להיות בטוח שינצלו ביום שלישי אותם 1,000 או 1,500 האישורים הנוספים שאתן להם. אין אני שייך לבית שמאי. אני יכול לפרש החלטה לפי בית הלל.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

בית הלל היה טוב ליהודים ולא לגויים.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אני חושב שהיה טוב גם לגויים. אם גוי בא אליו ובקשו ללמדו את כל התורה כולה על רגל אחת מצא דרך איך לעשות זאת.

אם האמריקאים פנו אלינו, חשוב לי שהם ידעו שקיבלנו את הצעתם ואני מציע שנודיע להם על כך, כי היחסים בינינו ובין האמריקאים זה לא רק עניין של פליטים, יש עוד ענינים בינינו, יש עניין של נשק, פעילות באו"ם וכל מיני דברים. בשעה שהם פונים אלינו ומציעים הצעה נכונה ביותר שהיא לטובתנו, למה נאמר להם, חכו עד יום שלישי? - מי ינצל את זאת? הערבים? אין להם הרבה את מי להכניס. מדוע לא להודיע על-כך לאמריקאים?

שר הבריאות י. ברזילי:

גם אני חושב שמוטב לא להסתפק בהסכמה לנכונות עקרונית, אלא להגביל את העניין לשבועיים. מה שאמר שר המשפטים, זה נכון.

ודבר שני: לא הצבעתי בעד ההגבלה ל-6,000. אין זה מספר קדוש, יכולים להיות 5,000 ויכולים להיות 8,000. אני חושב שצריך להיות מצב שמהיום ועד הסוף אין נותנים אף רשיון אחד נוסף, גם אם במשך היומיים הקרובים אין עוברים במידה גדולה. אמרנו לצמצם את מספר הרשיונות, אבל לתת יום יום איזה מספר מצומצם של רשיונות.

השר י. ספיר:

אם אני מבין, הרי גם בקבלת הצעתו של שר הפנים
אנחנו מגיעים לכל היותר למספר של 20,000.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

נכון יהיה יותר לומר: עד 21,000. זה תלוי בהם,
אבל זה פחות מאשר חשב כל אופטימיסט שלנו.

השר י. ספיר:

אני רוצה שיהיה לנו מושג ברור. בסך הכל יחזרו
21,000. אני מציע להודיע לברבור שבאופן עקרוני אנחנו מקבלים את הצעתם. אני
חייב לתת לו כל פרטים.

אני מציע לא לקבוע שבועיים אלא חודש. על-ידי
זה אני מבליט שבזה העניין נגמר ואני מתחשב עם הנסיבות הטכניות של האנשים שלא
יכלו לשוב עד עכשיו. אני רוצה לעמוד כעבור שבועיים לפני מצב, שאלה שהרשינו
להם לשוב, לא יוכלו להספיק לשוב.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אין פה שאלה של בית שמאי או בית הלל, כי
הסנהדריה יושבת פה והיא יכולה לתת את הפירוש. פה אנחנו יכולים להחליט מה
אנחנו רוצים. הגיוני לומר, אם היום יעברו את הגשר 1,000 איש, ניתן להם
1,000 אישורים, אם יעברו 2,000, ניתן להם 2,000. נהיה, איפוא, אנשים הגונים
ואצלם יישארו 8,000 אישורים.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אם יעברו היום 1,000 ניתן להם 500 אישורים ואם יעברו 2,000 - ניתן להם 1,000.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מציע לעמוד על המועד של שבועיים. אל נרוץ לפני המרכבה. לי אפילו טוב יותר שפעם יבקשו מאתנו האמריקאים, להאריך עוד בשבוע ונאמר להם: בקשתם עוד הפעם, אנחנו נותנים. אבל נראה לי שאין צורך להזדרז במשא-ומתן עם ברבור, אם פנה רק אתמול.

שר החוץ א. אבן:

ביום ראשון אי-אפשר לתפוס אותו, אלא אם ישנה מלחמה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

וביום שני יש תחנון גדול.

שר החוץ א. אבן:

אז אעלה תביעות אחרות שיש לנו. לא צריך למהר כל-כך להיענות.

שר הדואר י. ישעיהו:

ביום חמישי או ששי התפרסמה הודעת הממשלה בקשר לאיחוד משפחות, שזה יהיה קיים בקביעות. האם יש לזה קשר עם הדברים שאנחנו מדברים עליהם או לא?

שר החוץ א. אבן:

אלה שקיבלו אישור לשוב הם וודאי במסגרת של איחוד המשפחות. הענקנו עדיפות לאיחוד משפחות.

שר הדואר י. ישעיהו:

זה יימשך גם אחרי שובם של 8,000?

ראש הממשלה ל. אשכול:

ההחלטה הזאת היתה בוועדה. השאלה היא: האם זה קיים לעולמים? בנקודה זו הגענו מתי שהוא למספר של 40,000.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

חזרו 35,000, רובם במסגרת של איחוד משפחות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

עכשיו פתחנו איזה מין אשנב. האם לעולם יהיה איחוד משפחות?

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אני חושב שכן.

שר הדואר י. ישעיהו:

נדמה לי שבהחלטות שנתקבלו בממשלה נאמר, שבמתן אישורים ניתן עדיפות לאיחוד משפחות.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אחרי-כן באה הוועדה ואמרה, שאין זה מתקבל על-הדעת, שאם הבעל נצא שם והאישה פה או להיפך - שלא נאפשר לאחד את המשפחות. מה שאנחנו קובעים עם רוסיה, אנחנו קובעים גם ביחס לערבים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זהו מצב אומלל שאנחנו מתחלקים ליותר הומניטריים ופחות הומניטריים. חשבתי על העניין הזה של רוסיה. לו היה המצב לגבי רוסיה כזה שאנחנו היינו אומרים, תנו לאחד משפחות, יבואו יהודים מרוסיה לפה לאיחוד משפחות ותנו ליהודים לנסוע לרוסיה להתאחד שם ורוסיה מסכימה לכך, ייתכן שהיינו במצב קשה מסוכן. אבל הרוסים לא רצו בזאת. הם התחילו לתת טפין טפין. מדוע אני עומד על זה? אני בטוח שכל אחד חושב יום יום, יום ולילה: מה יהיה הלאה, מה יהיה עם הצד השלישי והצד הרביעי, מה יהיה עם הפליטים ברצועת עזה ומה יהיה עם מה שנקרא הטלאי שבגדה? ברור כי מה שיהיו שם פחות ערבים, יהיה לנו קל יותר לחפש פתרונות ואולי גם למצוא פתרונות. אבל לפתוח שער כזה כפתחו של אולם לעולמים להחזרת משפחות, איני יודע אם פעם נקבע דבר כזה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

מתברר שאין כעת הרבה. כמעט כל אלה שאישרנו עד עכשיו הם במסגרת של איחוד משפחות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

כאשר אמרנו "משפחות", האם קבענו מה זאת משפחה?

האם בעל ואשה?

שר הפנים מ.ח. שפירא:

בעל ואשה וילדים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

דודים ודודות, סבים וסבתות! זוהי שרשרת יוחסין גדולה מאד. אני מציע שבהזדמנות זו, אם אנחנו הולכים לשבועיים הללו, נצא באיזה שהוא אופן מהדבר הזה, שזה יכול לעלות לנו ברבבות. זה יכול במקרים מסויימים להכביד עלינו פתרון שאלות חשובות מאד, שאין אנחנו מדברים עליהן עדיין, כי לא הגענו לסוף. כל אחד עדיין מתחבט בדעה מה יהיה עם הטלאי שבגדה, עם הערבים שם וברצועת עזה. אבל יגיע רגע שנצטרך לענות על כל זה. ברור שטוב אז כל אלף או כל רבבה שיש לנו פחות... מתהלכים בינינו אנשים האומרים: נעשה נסיון ונראה להם איך אפשר ליישב אלף. והנה פה על-יסוד זה הנקרא איחוד משפחות, מי יודע כמה אלפים יתווספו. איני מאושר מפתחת השער הזה.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

מה שלא יוחלט, צריך להודיע באופן מאוד מפורש לשגריר של ארצות-הברית, שהוא לא יתן פירושים ושאחרים לא יתנו פירושים.

ולגבי מה שצריך להחליט: בעיני כל ההתדיינות הזאת אם 6,000 או 8,000 נראית מגוחכת. כרגע איני מדבר מבחינה הומניטרית. דובר על-כך שמתוך הגדה המערבית יצאו כ-180,000 או כ-250,000 תושבים ופליטים. עכשיו מה שלא יהיה הסיכוי, יחזרו מזה לכל היותר 10%. ואנחנו עומדים עכשיו בפני הסתערות מדינית גדולה של גורמים שונים ומשונים בקשר לענין הגדול. גם אם נחליט החלטה טובה, נעמוד בפני הסתערות. אם אני יכול על-ידי תוספת של 3,000 או ריזיקו של 4,000 נוסף ל-6,000 לסתום או אם יש סיכוי לסתום הסתערות גדולה, עלי לעשות זאת.

הרי בדרך כלל בתוך הממשלה בכל מיני דיונים מסוג זה ישנן שתי מגמות. ישנה מגמה אחת החושבת שזה צריך להישאר אצלנו, ואם זה יישאר אצלנו הרי טוב שיהיו פה פחות ערבים ככל האפשר. אין אני מאמין שכל זה

יישאר אצלנו. יש לי גם דעה שאם אנחנו צריכים לקחת עלינו את כל הדבר הזה, תהיה זאת המפלה הגדולה ביותר של מדינת ישראל. אבל אני אומר: גם אליבא דאלה שיש להם קונצפציה אחרת והחושבים שבדרך כלל צריך לדאוג לכך שלא יהיה לנו הכרח לטפל בהרבה ערכים וטוב מה שיהיה פחות, אבל גם אז אם נצטרך להכניס עוד 3,000-4,000 ובלבד שלא יאמרו לנו שעשינו "קונצים", האם הסכנה כה גדולה? אני חושב שאין זה עומד בפני ביקורת. לכן אלה המטפלים בדבר יצטרכו לחשוב יפה מה טוב כרגע להחליט, כדי לפנות לנו, עד כמה שאפשר לפנות, את הדרך להתגוננות במערכה הזאת שנעמוד בה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני חושב שכולם מסכימים לכך, שכאשר ידובר עם ברבור, ידובר ב"רחל בתך הקטנה", אתה רוצה שבועיים - יהיו שבועים.

שר החוץ א. אבן:

בכתובים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אפילו דברים כתובים. אתה רוצה שאלה שיהיו להם רשיונות יוכלו לחזור תוך השבועיים האלה, אנחנו מסכימים לכך. איננו צריכים לשכוח שהחלטנו ופרסמנו בכל העולם שה-31 באוגוסט זהו סוף פסוק. איננו צריכים לעשות את עצמנו מגוחכים בעיני העולם ובעיני העם והארץ. לזה צריך גם לדאוג בניסוח.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אבל זה גם יפורסם.

שר החוץ א. אבן:

אבל לא היום.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מציע שנעשה זאת כעבור יום או יומיים, נראה
כאשר נגיע לסוף שיש להם עוד איזה אלפי רשיונות, נאמר שאלה יוכלו לעבור תוך
השבועיים האלה.

שר הבטחון מ. דיין:

אבל שלא יהיה מיד המשך ב-1 בספטמבר.

שר החוץ א. אבן:

צריך לנתק מועד ממועד. יפורסם היום שהיו פניות
והיו דיונים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני חושב שאנחנו בעצם כמעט בעצמנו פתחנו את
האשנב הזה ואחרי-כן באים אלינו בטענות. לו היינו אומרים דברים פשוטים, מי
שברח - ברח, מי שעזב - עזב, ילך לו לשלום, ירדן היא גדולה מאתנו פי
שלושה-ארבעה, בפתרון אזורי אפשר לפתור בעיות כאלה, אפשר שהיו מתחננים לפנינו
עכשיו על איחוד משפחות. אבל אנחנו פתחנו את האשנב, ו-20,000 ערבים
בתקופה שיהודים אינם באים לארץ, זהו דבר עצום לקושי.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אבל מכאן יוצאים כל יום לשם.

ראש הממשלה ל. אשכול:

האם אני מצטער על-כך? אולי זה יגדל, אולי זה פוחת והולך. אבל האמת היא זו: האם היינו מצטערים אילו כל הערבים היו קמים ועוברים לעבר הירדן או לכווית? למה אנחנו עושים את עצמנו ככה שזה לא איכפת לנו עוד 20,000 ערבים כאן? 20,000 זהו מספר רציני.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

או אילו היו הולכים לברזיל.

ראש הממשלה ל. אשכול:

צריך לטפל גם בזאת. שמענו כאילו ארץ אחת מוכנה לקבל אותם. פנו אליה, לפי שעה היא אומרת "לא" מדברים על איזה מאות.

השר י. גלילי:

נדמה לי שיש בעיה לגבי הפרסום משיבת היום. לי נראה שאנחנו חייבים לומר כי לא חל שינוי בהחלטת הממשלה. אפשר להאיר את התשובה לשגריר של ארצות-הברית כבלתי סותרת ובלתי משנה את ההחלטה היסודית שהוחלט עליה כי המועד הסופי הוא ה-31 באוגוסט.

שר הבטחון מ. דיין:

אני מציע שתבהיר גם את העניין של איחוד משפחות.

אחרי-כן לא נכיר מה שהחלטנו.

השר י. גלילי:

אני רוצה שיהיה ברור שאין כוונתי כי הפרסום יהיה כדחיה. בלי להסתמך ובלי להיזקק לענין הפנייה של ממשלת ארצות-הברית ייזכר בסיכום הישיבה, שלא חל שינוי בהחלטת הממשלה. ועוד דבר אנחנו אומרים לעצמנו.

ראש הממשלה ל. אשכול:

שאלה שיישארו בידם רשיונות יוכלו לבוא תוך שבועיים.

השר י. גלילי:

אבל היום זה אינו מתפרסם.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אולי יוסבר לי ההגיון המדיני שבהצעה. יש עלינו לחץ. מדוע לא נאמר שנענה לפנייה שבאה אלינו ושזוהי ג'סטה?

ראש הממשלה ל. אשכול:

יהיו לך לחצים בקשר לירושלים. על כל דיבור מיד תיענה? צריך להרגיל את כל העולם שלא כל לחץ מועיל.

השר י. גלילי:

אם יתפרסם הדבר היום, נזמין לנו לחץ.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

איני אומר שהיום נפרסם זאת.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

תוכל, גלילי, לומר, כי בתשובה לשאלות הוסבר
כדבר מובן מאליו שאלה שקיבלו רשיונות יוכלו להיכנס, ואין זו החלטה חדשה.
בכושר הניסוח שלך תוכל לנסח זאת טוב יותר ממני.

שר החוץ א. אבן:

אשר לענין של פירסום, זוהי בכלל בעיה כיצד
מפרסמים החלטות הממשלה. בשבוע שעבר הענין לא נדון אפילו חצי דקה, והנה היו
כותרות מרעישות בעתונות העולם, שהממשלה דנה והחליטה. אין זה מכובד שהממשלה
צריכה כל שבוע לומר, שההחלטה בעינה עומדת. ההחלטה בעינה עומדת כל עוד היא
אינה משתנה.

אני מציע לומר שהממשלה שמעה סקירה על נושא זה

ולא נתקבלו שום החלטות.

שר הסעד י. בורג:

שום דבר לא נשתנה.

שר החוץ א. אבן:

אשר לאיחוד המשפחות, הרקע היה כדלהלן שיש
רצון להעניק למספר גורמים בגדה המערבית אפשרות מסוימת של פטרונוז', שזה
יוכל לאחד משפחות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

שמעתי את הנימוק הזה, זוהי וודאי דרך לא טובה.

שר החוץ א. אבן:

מוכרח שיהיה לנו איזה מנוף שהוא. על רקע זה אמרנו שיש הבדל בין איחוד משפחות ובין הסכם עם ירדן. ענין איחוד המשפחות אינו הסכם עם מישו, אלא זהו ענין פנימי. אם מישו בגדה יפנה אלינו, נדון על-כך.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אין זה דבר יצוק מפלדה מעתה ולעולם ועד. אמרו לי, יהיו נכבדים שאם יפנו אלינו, נוכל להגיד להם כן או לא. מוטב לא לדבר על זה. זה ייעשה או לא יעשה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אין צורך לשוב לזה. יהיה איחוד אחד במשך שנתיים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

שאל ישראל ישעיהו בענין איחוד משפחות, כאילו אפשר היה להבין שזהו פרוצס מתמיד והולך, מגישים בקשות כמו שאנחנו לוחצים במקום אחר, אנחנו נגיד אולי למישו "לא", כי אפשר למצוא תירוץ בטחוני. אני מבין שלא זאת היא הכוונה.

שר הבטחון מ. דיין:

אני דיברתי על ההצעה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

לשם מה הבאת לנו את ההצעה הזאת? האם אנחנו

צריכים לאשר אותה?

שר הכמחון מ. ד"ן:

הבאתי את ההצעה הזאת בעקבות דברי שר הפנים, כי עלולים לערבב שני דברים. אמרת לפני מספר דקות מה הקריטריון לאיחוד משפחות: בנים, אחים וכדומה. נכון שאמרנו כי כקריטריון לחוזרים תוך החודש תינתן עדיפות לאיחוד משפחות, ומשרד הפנים קבע מה שקבע מה פירוש איחוד משפחות. זה יבוא על סיומו ב-31 באוגוסט או שבועיים אחרי זה. זהו ענין אחר.

יש דבר שני, שבגללו ביקשתי כאן הבהרה, כי יש לנו נסיון לא טוב, שדברים שאינם מתבהרים עד הסוף, פתאום מטרטרים לפנינו מחדש. הדבר השני איננו מסור לשיפוטו של משרד הפנים. אני רוצה לומר באופן הברור ביותר, כי אין קריטריון של איחוד משפחות. נמצא מושל צבאי במגע עם ראש העיר בחברון או בשכם. למשפחה זו נשאר בן שלמד בארץ שכנה. לפעמים יש לנו ענין לומר: מה אתה סוגר את החנות? או מה הבן השני שובת כמורה? כדי שראשי העיריות יוכלו לפעמים להיענות לאנשים ושאלנים ידעו שיש פה מגע הדדי, נשאר כלוח דק של רשות ושל אפשרות למקרים בודדים, שהמושל יוכל להרשות בשיקול עניני, כדי להבטיח חיים מסודרים במקום וכדומה. ככה הבינתי את הענין. נדמה לי כי לזה נענים. אבל אם הממשלה רוצה להחליט שרואים את הדבר הזה כדין איחוד משפחות רוסיה, פירוש הדבר שלא חשוב אם זה מושל טוב או רע, אלא שמשפחות מקוטעות מתחברות, וזה יימשך כל הזמן, אני נגד זה. יש למשל המושג בן והורים. יש הרבה הורים קשישים כאן שהבנים שלהם הם נושאי המשפחה, שכן אחד הוא בכווית ואחד בזרקה. ואם אתה כולל במשפחה ערבית הורים ואחים, ואלה משפחות ברוכות בילדים, ואתה, כולל בזה גם אב בן 60 ו-70, הרי נוכל להגיע על-ידי כך לעשרות אלפים. ישנן משפחות ערביות, שהן אינן מפוצלות אבל הן מסועפות בין הגדה המערבית ובין מחוצה לנו ללא כל השוואה עם כל מבנה אחר.

עסקנו בענין עדיפות ראשונה לגבי החוזרים עד ה-31 באוגוסט. אולם ביחס לעתיד דיברנו על מקרים בודדים כמו שציינתי. אבל אני מוכן לוותר גם על זה ובלבד לא לפתוח פתח חדש להחזרת אלפים.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

ההצעה שלך נתקבלה על-ידי הוועדה, אינך יכול לומר
עכשיו שאתה מוותר על זה. אם זה טוב או לא טוב, הדבר קיים ועומד. אני
הבינותי אחרת ממה שפרשת. אולם איני מבקש לדון עכשיו על כך, אלא
בישיבה הקרובה. לא צריך היום לתת אישורים על כך.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אין מבקשים עדיין.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

יש רק מקרים בודדים. בשלב זה קיימת הצעת
הוועדה. צריכים לפרש מה חשבה הוועדה. כאשר שאלו אותי, אמרתי: אני מסכים. לא
אמרו אותו דבר עשר הבטחון אמר היום.

השר מ. בגין:

אתה לא השתתפת בישיבה, אני השתתפתי. שר
הבטחון אמר אז בדיוק מה שאמר היום.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

השר גלילי אמר לי אז אחרת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

טוב, נדון על זה רק כעבור שבוע שבועיים.

השר י. ספיר:

שאלה לשר הפנים. ביחס לכל הרשיונות שניתנו לחוזרים קבענו כעדיפות ראשונה איחוד משפחות. מתוך 18,000-20,000 הרשיונות שניתנו כמה בתוך זה הם באמת במסגרת של איחוד משפחות?

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אין עדיין אצלנו סיכום, אבל כנראה שיותר ממחצית הם במסגרת של איחוד משפחות. ישנם כמה סוגים שכלל לא אישרנו אותם, כגון פליטים ואנשי ירושלים. אלה שרצו לחזור לירושלים - ויש 6,000 נפשות כאלה - לא אישרנו אותם. אני חושב שבדרך כלל מחצית אלה שבאו הם במסגרת איחוד משפחות. אבל הדבר עוד יבורר בזמן הקרוב.

מ ח ל י ט י ם:

(א) להיענות להצעה כי לאחר תאריך 31 באוגוסט ש.ז., תאפשר ישראל לאלה מתושבי הגדה המערבית אשר קיבלו כבר רשיונות ולא הספיקו לחזור מירדן עד התאריך הנ"ל - לשוב לבתיהם, תוך שבועיים.

(ב) שר החוץ יודיע לשגריר ארצות-הברית, כעבור יום-יומיים, כי הממשלה החליטה להיענות עקרונית להצעת ממשלת ארצות-הברית ותהיה מוכנה לעשות את הסידורים הנאותים לאפשר שובם של בעלי רשיונות כאמור בהחלטה א' דלעיל.

(ג) לא לפרסם את ההחלטות הנ"ל.

764. השייט בתעלת סואץ

שר הבטחון מ. דיין:

ישנה התגברות של פעולות הטרור וההסתה גם בגדה

וגם ברצועת עזה ואל-עאריש.

אשר לשייט בתעלת סואץ פנה אלינו הגנרל בול, לא

באופן רשמי, בשם המצרים, ואמר שהם מבקשים להעביר מספר ספינות הנמצאות בתיקונים בעיר סואץ, בקצה הדרומי של העיר סואץ לאיזה שהוא מקום לנמל סמוך, במרחק של כמה עשרות קילומטרים בגדה שלהם של מפרץ סואץ. אמרתי שאני מסכים לכך. זהו אותו מפרץ שאנחנו מוציאים משם נפט. אמרתי ששם לא תהיה הפסקת שייט. בול הביא לנו בקשה מצרית בענין זה ושמחתי שאנחנו יכולים לאשר.

ראש הממשלה ל. אשכול:

שם יש מספנה כזאת?

שר הבטחון מ. דיין:

כנראה.

הדבר החשוב, שעל אודותיו אבקש אישור הממשלה

זוהי הארכת ההסכם לאי-שייט הדרתי בתעלת סואץ. אני מקווה שגם אחרים יראו את ההסכם הזה, כפי שאני רואה אותו, כהסכם בעל חשיבות ממדרגה ראשונה.

מה שאקרא כאן לפניכם אין זו ההצעה המקורית של

הגנרל בול. הוא הביא הצעה שונה לגמרי. בסופה של השיחה נקבע דיון. היות והיום הוא ה-27 באוגוסט ותם תוקפו של חודש הפסקת השייט, שהחל ב-27 ביולי, אמרתי שאני צריך לכך את אישור הממשלה. אם הממשלה תאשר, אודיע לו מיד כדי שהוא יוכל להודיע לניו-יורק, כדי שלא יחול יום של הפסקה בין הסכם אחד לבין

הסכם שני. ההסכם הזה יופיע כהודעה של או-טאנט או של הגנרל בול, כהודעה רשמית, כקומיוניקט. וזוהי לשון ההצעה:

"FOLLOWING OUR CONVERSATIONS THE GOVERNMENTS OF ISRAEL AND THE UAR HAVE AGREED THAT THE ARRANGEMENT SUGGESTED BY ME IN MY MESSAGE TO THE PARTIES

DATED 27 JULY 1967 AS UNDERSTOOD IN THE EXCHANGE OF LETTERS WHICH FOLLOWED WILL CONTINUE IN EFFECT UNTIL OTHERWISE AGREED BY THE TWO PARTIES."

בהצעה מתייחסים למכתב שלנו שנוסף אחרי-כן. עמדנו על כך שזהו לא רק ה"מעסיידזש" שלו, אלא גם המכתב שלנו אליו, כי שם יש צמצום מסויים. ובסיכום ההצעה פירוש הדבר שתעלת סואץ תהיה סגורה עד שיוסכם אחרת בין שני הצדדים, בינינו ובין מצרים.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אין תאריך מוגבל.

שר הבטחון מ. דיין:

מודגש שיש שני צדדים שצריך את הסכמתם כדי לפתוח את תעלת סואץ. הוא אמר, שאם אנחנו נסכים, הם יסכימו. אם זה יאושר, יבקש לא להודיע על כך ברדיו או למסור הודעה אחרת עד מחר בבוקר, כי הוא צריך להעביר את זה לניו-יורק ורק החל ממחר אפשר יהיה להודיע.

השר י. ספיר:

האם פירושו של דבר שכל תנועה לגבי פתיחת תעלת

סואץ כלולה בזאת?

שר החוץ א. אבן:

רק ביחס לשייט ישראלי-מצרי.

אני ממליץ בתוקף על קבלת הסיכום הזה. הוא הרבה יותר טוב מאשר סיכום הקובע הארכה מדי חודש בחדשו. פירוש הדבר, שעקרון ההדדיות מתבצר לא על-ידי הסכמות קמעוניות אלא כעקרון. שוב ההדדיות היא בין ישראל ובין מצרים. מה שהוחלט לגבי השייט הבינלאומי, לא נדון על-כך. עובדה היא שהמצרים מקפאים את השייט שלהם ואנחנו מקפאים את השייט שלנו. צריך לקבל את הסיכום ואת כל הסייגים לגבי הפרסום.

ראש הממשלה ל. אשכול:

מתגנב אצלי חשד לשאלה: האם אין זאת הכנה לכך, שיתנו אחרי-כן לאנגליה ולכל מיני מדינות אחרות לשוט בתעלת סואץ ואנחנו והמצרים נחכה? האם יש יסוד לספק כזה?

שר המשפטים י. ש. שפירא:

זה לא יהיה רע.

שר המשטרה א. ששון:

השייט המצרי לא יעבור.

שר הבטחון מ. דיין:

בהסכם הראשון הסכמנו שהסירות המצריות יספקו אספקה לאניות התקועות בתעלה. הם רצו שנסכים לכל טיפול הכרוך ברשות תעלת סואץ, לזה לא הסכמנו.

אשר לשאלה, כמה זמן יידרש לפינוי התעלה מהאניות התקועות בה. שמעתי מפי המשקיפים של או"ם ומפי אמריקאים, שעצם פינוי האניות הטבועות יכול להיעשות תוך זמן קצר. אבל מסתבר שיש שם חול רב ויש צורך, כמו

שהיה נהוג, לעשות ניקוי שוטף.

ראש הממשלה ל. אשכול:

יש מאמר חשוב ב"אקונומיסט" האומר שהתעלה

הולכת ונסתמת מהסתף ומהחול.

שר הבטחון מ. דיין:

כאשר יש אניות ברוחב העוצרות את הזרימה, זה עוד

מכביד. הניקוי לפתיחת התעלה זה עצמו מפעל עצום שצריך להיעשות על-ידי רשות התעלה, אלא אם כן תהיה רשות אחרת. איני חושב שיש איזו אפשרות לפתרון העניין מבלי ההסכם הזה ושיתעלמו ממנו או שהמצרים יוכלו לשוט.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אתה רוצה להגיד שעד עכשיו רשות תעלת סואץ אינה

יכולה לפי שעה לעבוד ולנקות?

שר הבטחון מ. דיין:

שום דבר. הם שטים באגם המר אל האניות התקועות,

אבל אינם שטים במקומות אחרים.

אני חייב חוב לממשלה. אמרתי בשעתו שנתנו לאלוף

פיקוד הדרום הוראה מה לעשות אם הסירות שלהם ישוטו ושלנו לא ישוטו. אני מודיע כי ההוראה הזאת היא הוראה לעצמנו ואני מודיע לו עכשיו שקיים ההסכם הזה. אני מקווה שהדבר לא יפורסם ושלא תהיה אמפליקציה.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

ואם הסירות המצריות כן ישוטו?

שר הבטחון מ. דיין:

אני מבין שהסכם זה קיים כמו כל ההסכמים בדרום.
ההסכם איננו אומר שסירות מצריות ישוטו. אני מביא את ההסכם לידיעת הרמטכ"ל.

שר הסעד י. בורג:

כאן כתוב:

"THE ARRANGEMENT... AS UNDERSTOOD IN THE EXCHANGE OF LETTERS WHICH
FOLLOWED WILL CONTINUE IN EFFECT UNTIL OTHERWISE AGREED BY THE TWO
PARTIES."

פירוש הדבר, היות ואין כאן הגבלת הזמן, יכולה
גם הפסקת ההסכם כל רגע להיות באופן חד-צדדי. האם נכון הפירוש הזה?

שר הבטחון מ. דיין:

כתוב:

"UNIL OTHERWISE AGREED BY THE TWO PARTIES".

איך יכולה להיות הפסקה חד-צדדית?

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם כך תירה.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אסור לירות. או נשלח סירה שלנו?

שר התחבורה מ. כרמל:

נשלח סירה שלנו.

שר הבריאות י. ברזילי:

לגבי החוב שמילא שר הבטחון כלפי הממשלה. אני מציע שאם המצרים יפרו את ההסכם, יובא הדבר הזה לידיעת הממשלה או ועדת השרים לענייני הבטחון כדי לקבוע כיצד להגיב על זה.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

נניח שהמצרים ישיטו, האם התגובה היא שאנחנו יכולים לירות עליהם או שאנחנו מורידים סירה שלנו?

שר החוץ א. אבן:

התגובה היא שאנחנו מתכנסים.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

הסיכום היה שאנחנו נדון.

שר התחבורה מ. כרמל:

אני מתפלא על כמה היסוסים של כמה מחברי הממשלה. יש הסכמה מצד המצרים על הדדיות, כלומר, שכל מה שמותר להם בתעלת סואץ מותר גם לנו. אם הם שטים, מותר גם לנו לשוט. ישנו עוד הגנרל בול. ישנה החותמת של הגנרל בול על הסידור הזה ועל ההסכם הזה, ואילו מספר מחברי הממשלה אינם רוצים לקבל את זה. לא דובר על כך, גם לא בשיבה הקודמת ואין אנו עמשיו מדברים על זה שאם תשוט סירה מצרית, יש לפתוח באש, אלא מדברים על כך שאם המצרים שטים, גם אנחנו שטים. אם מחר המצרים ישוטו וגם אנחנו שטים, איני חושב שצריך לכנס מחר את הממשלה שתיקבע כי את ההסכם הזה

אנחנו מכניסים מן הכוח אל הפועל.

אני מציע שנאשר את ההסכם ללא שום הגבלות וללא

שום צורך להתכנסויות נוספות.

שר הבטחון מ. דיין:

אני מציע בכל זאת שהממשלה ברשותכם תיתן קצת לחיות. יש לנו הסכם עם סוריה ועם ירדן ועם מצרים. בכל מה שאנחנו עושים ויש הסכם, אנחנו מעבירים לממשלה. ביחס לתעלה יש הסכם הדדי. היתה בשעתה החלטה - לפי דעתי אבסורדית - שהמצרים ישוטו ושאנחנו לא נפגע בהם ולא ניגע במים. כעת יש הסכמה על הדדיות של שני הצדדים עד להוראה אחרת, ששני הצדדים אינם שטים פרט למה שהסכמנו. בלי כל פרשנות עובר הדבר ממני לצבא. אם יתחיל שייט של סירות מצריות, נשמור על הדדיות, או שאנחנו נשוט או שנתרה בהם. אם אנחנו לא נשמור על כך, איש אחר לא ישמור על כך. אין לי הצעה קונקרטית מה יקרה "אם". זה גם לא אקטואלי. אני מעביר לצבא את ההסכם האומר ששני הצדדים אינם שטים.

שר הבריאות י. ברזילי:

אם ירצו לשוט, יהיה ויכוח.

ראש הממשלה ל. אשכול:

איזה שהוא סדר צריך להיות בשיבות. שר הבטחון

מסר על ההסכם, אחרים התווכחו. עכשיו נתחיל מחדש?

שר השיכון מ. כנטוב:

אני חושב שזה נכון שאם תהיה הפרה חד-צדדית של המצרים, אנחנו צריכים להגיב. אבל אני חושב שהממשלה צריכה לדון איך להגיב על הפרה חד-צדדית של המצרים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

דובר על שיט - להגיב בשיט.

שר השיכון מ. בנטוב:

אני אומר, שאם תהיה הפרה חד-צדדית מהצד השני, התגובה צריכה להיות על-ידי הממשלה ולא על-ידי קצין במקום. אין זה דבר כזה שמחקדמים עלינו בטנקים ואנחנו צריכים להגיב בטנקים.

שר הבטחון מ. דיין:

איני מתנגד לכך, שאם הממשלה תרצה להחליט, מה נעשה אם וכאשר - שתחליט. אבל אני רוצה בכל זאת להגיד שישנה איזו היררכיה בצבא. ישנו לא רק הקצין במקום, עליו ישנו אלוף פיקוד הדרום, עליו ישנו הרמטכ"ל, עליו נמצא אני, כשיש צורך - אני פונה לראש הממשלה. כאן מדברים על ביצה שלא נולדה, שנקבל עלינו שולחן ערוך שלם מה יהיה אם סירה מצרית אחת תשוט. אמרתי שקודם היתה החלטה שאמרה שסירות שלהם ישוטו ושלנו לא, עמשו יש הסכם הדדי. אני אמרתי שלא אתן שום הנחיות לשאלה מה יהיה אם.

שר השיכון מ. בנטוב:

לא הבינותי.

שר הבטחון מ. דיין:

הבינות את ההיפך ממה שאמרתי. אני מודיע לרמטכ"ל יצחק רבין שיש הסכם כזה. אם הוא רוצה הוא שואל אותי שאלות, אבל אין הוא מנהל בעצמו את הדברים. אין שום סימן שהמצרים שטים.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אם יקרה דבר כזה והמצרים ישוטו, אני בעד זה שנירה עליהם ולא יתחילו להשיט סירה שלנו, כי חבל לי על חיי הבחורים שלנו, כי ברור לי שאם אנחנו נשיט סירה הם יירו עליה.

שר הבריאות י. ברזילי:

למישהו יש שיקול הפוך.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

אם המצרים יפרו את ההסכם, צריך להחזיר את העניין או לישיבת הממשלה או לישיבת ועדת השרים לענייני בטחון.

שר הסעד י. בורג:

ביצה שלא נולדה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם לשר הבטחון ניהא כך - בבקשה. הגישה שלו אינה רחוקה מהמציאות. עכשיו נמסר לרמטכ"ל, יש הסכם כזה וכזה, תדע בדיוק, כמו שאמרנו לו ביחס לרמה, זהו קו הפסקת האש. כאשר יורים עלינו מהצד ההוא, הוא לא ישאל עוד הפעם ואינו צריך לשאול את הממשלה מה לעשות, וודאי יענה מייד או יגיב מייד או יעשה משהו. אותו הדבר גם פה. יש הסכם ששני הצדדים אינם שטים CEASE שייט. אם צד אחד כן עושה שייט, יכול גם הצד השני לעשות שייט. אמנם השר ארן אומר, יכולה להיות מחשבה שאיני עושה שייט אבל אני יורה. יכול להיות שגם הוא יבוא פעם לשיקול דעת כזה. שמעתי פעם משר הבטחון שיש מקום כזה

שבו אנחנו עושים שייט והצר השני אינו יודע על-כך, אינו יכול לראות אותנו ואינו יכול לירות בנו ולקלוט בנו.

שר הבטחון מ. דיין:

זה עוד רחוק מהמציאות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

דיה לשמחה או לצרה בשעתה.

מ ח ל י ט י ס, לאשר את הצעת גנרל א. בול, בדבר הארכת ההסכם להימנעות הדדית משייט בתעלת סואץ, לפי הנוסח הבא:

"FOLLOWING OUR CONVERSATIONS THE GOVERNMENTS OF ISRAEL AND THE UAR HAVE AGREED THAT THE ARRANGEMENT SUGGESTED BY ME IN MY MESSAGE TO THE PARTIES DATED 27 JULY 1967 AS UNDERSTOOD IN THE EXCHANGE OF LETTERS WHICH FOLLOWED WILL CONTINUE IN EFFECT UNTIL OTHERWISE AGREED BY THE TWO PARTIES."

ש א ל ו ת .765

שר הסעד י. כורג:

אתמול, היה בעתון ששני אוירונים מצרים עברו על שדה התעופה בביר גפגפה. ירו עליהם. ייתכן שהיו גם במקומות אחרים. בעתון נאמר גם כי המצרים לקחו את הטפוס הזה של "סוחוי 7", כי הוא מנמיך טוס וממילא איננו נראה כל-כך טוב ומהר על הרשת של הרדר. חוץ מהעובדה שיש על כך בעתון מה הסברה של העניין? הרי יש קצת "סיז פייר".

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

שיס-פייר.

שר הסעד י. בורג:

אין העניין הזה דומה לתקרית שבגבול הולכים שלושה
חיילים לכאן וארבעה חיילים לשם. זה הרי כבר מבצע.

ראש הממשלה ל. אשכול:

האם שר הבטחון הוא בוחן כליות? הוא יודע למה

הם עושים זאת?

שר הבטחון מ. דיין:

כל הזמן יש טיסות של מטוסים. בחלקן באות טיסות
אלה לשם צילום, בחלקן לצרכי סיור. הפעם באו לצרכי סיור, רצו לראות מה יש לנו
בביר-גפגפא, האם יש לנו שם מטוסים או אין. זה פשר הטיסה. אין זו הפעם
הראשונה שמטוסים שלהם טסים ועוברים. לא תמיד אנחנו מצליחים לתפוס אותם
ולפגוע בהם. לפעמים הם עוברים קצת את הגבול ומסתלקים.

שר השיכון מ. בנטוב:

יש לי שתי שאלות בקשר לסקירה של שר הבטחון:

(א) מה היו חילופי היריות עם המצרים? מה היתה
הסיבה?

(ב) מה עושים המשקיפים בקשר לטיסות האלה?

שר הבטחון מ. דיין:

המצרים פתחו באש ואנחנו ענינו באש, וזה נפסק.
היו חילופי יריות ונסתיימו. משקיפי או"ם עכשיו דינם אינו כדין משקיפי או"ם
בזמן ועדות שביתת הנשק. הם אינם עושים חקירות ואינם מבררים תלונות. הם
רואים, מודיעים לאו-טאנט, אבל אינם עושים ועדה שיפוטית דו-צדדית. יכול להיות
שהודיעו לאו-טאנט על חילופי היריות ויכול להיות שלא הודיעו. בדרך כלל יש
חילופי יריות גם בצד הסורי וגם פה. פעם זה מתפרסם בעתון ופעם זה אינו
מתפרסם בעתון. זה לא היה בעל חשיבות חורגת.

766. מינוי יושב-ראש המועצה של "יד ושם"

ראש הממשלה ל. אשכול:

שר החינוך מבקש לטפל בענין של מינוי יושב-ראש
המועצה של "יד ושם". מאז מותו של ד"ר קובובי אין שם איש קבוע. הוא מציע
עכשיו לתפקיד זה את כתריאל כץ, מי שהיה שגריר פה ושגריר שם ומי שיהיה עוד
הפעם. זכות ההצעה לשר החינוך.

מזכיר הממשלה י. עוזאי:

לראש הממשלה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

ראש הממשלה מביא את זה לממשלה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

האם אין כאן חדירה למשרד החוץ?

שר החוץ א. אבן:

הוא מושאל על-ידי משרד החוץ, הכל תואם עם משרד החוץ.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

זה מותאם עם משרד החוץ. זה מספיק לי. על-יסוד השיחות שהיו לי אתו ועם ד"ר גולדמן ועם מר פינקוס ועם כל הגורמים זוהי כניסה לתפקיד לטווח ארוך.

ראש הממשלה ל. אשכול:

נמצא משהו אחר לשלוח לרוסיה אם יהיה צורך בדבר.

השר מ. בגין:

צריך להדגיש שהוא הושאל על-ידי משרד החוץ למילוי תפקיד זה בגלל סיבות חיצוניות ושהוא לא פסק להיות שגריר, אלא שנותקו היחסים בינינו ובין ברית-המועצות.

שר החוץ א. אבן:

אין זה מקובל, כאשר יש חידוש היחסים, שאותו

שגריר חוזר.

ראש הממשלה ל. אשכול:

קיבלתי דרישת שלום שבדורוב שלנו הוא שגריר

באיזה מקום שהוא.

שר החינוך והתרבות ז. ארן:

זאת-אומרת שצ'ובחין לא יחזור, ברוך-השם.

מ ח ל י ט י ס, בהתאם לסעיף 1(א) לתקנון יד ושם, תשט"ו-1955, לאשר את מינויו של מר כתריל כץ לתפקיד יושב-ראש המועצה של יד ושם.

767. מצעד צה"ל ביום העצמאות תשכ"ח

ראש הממשלה ל. אשכול:

זה שבועות אחדים רוצה ממני שר התיירות לדעת בטוחות איפה יהיה המצעד הבא. השנה שנת העשרים לקיום המדינה. חכתי כבר קודם בדעתי ואני נוטה להציע שהפעם יהיה המצעד עם כל ה"טרסק" בירושלים, וזה בשביל כל עשרים השנה.

השר מ. בגין:

אני מציע בתוקף לקבל את ההצעה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אבל פה יש דבר אחר. תמיד יש לי צרות עם כל הערים. כל אחת אומרת "עלי יניח צדיק את ראשו". על-פי הסדר צריך היה המצעד להיות בתל-אביב. דיברתי עם מר נמיר והוא אמר שאם הממשלה מחליטה כי בשנה שלאחריה יהיה המצעד בתל-אביב, הוא מסכים. גם זה מוסכם.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

לא נקבע את זה עכשיו. שמענו את הדבר הזה. כי על-פי רוב באמת צריך המצעד להיות בעיר הבירה, ולא רק השנה, אלא גם בשנה הבאה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זה לא צריך להיות בכל שנה בעיר הבירה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

בברית-המועצות זה תמיד במוסקבה, בגרמניה -

בברלין.

שר הבריאות י. ברזילי:

השר שפירא לוקח עכשיו בעד כל השנים.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

ביקשתי את ראש הממשלה לדעת איפה יהיה המצעד. אני שמח ששינינו את ההחלטה שהיתה, כי היתה החלטה לגבי תל-אביב. היה ברור לגמרי שעכשיו כשאין מיגבלות וירושלים היא מאוחדת, המצעד צריך להיות בירושלים. ואני מציע שלא נתחייב עכשיו לגבי השנים הבאות. אנחנו מחליטים שבשנה העשרים למדינה יהיה המצעד בירושלים. למה לנו להתחייב עכשיו ואחרי-כן נצטרך לשנות את ההחלטה? נדון על-כך בבוא הזמן.

שר החוץ א. אבן:

אבל לגבי השנתיים הקרובות אפשר להסכים שהשנה
יהיה המצעד בירושלים ובשנה שלאחריה - בתל-אביב.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אין הכרח להחליט עכשיו.

ראש הממשלה ל. אשכול:

תהיה לכם משלחת של עיריית תל-אביב.

שר הדואר י. ישעיהו:

איני רואה כל סיבה למה לא להחליט על שנתיים.
השנה אין מה לדבר שבשנת העשרים למדינה צריך
המצעד להיות בירושלים השלמה. ממילא עורכים בתל-אביב מצעדים וחגיגות של יום
העצמאות, ואין בזה שום פגם להחליט שבשנה שלאחריה יהיה המצעד בתל-אביב,
ותל-אביב תבוא על סיפוקה.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אף פעם אין מחליטים על שנתיים.

שר החוץ א. אבן:

אבל היתה הפעם החלטה על תל-אביב.

שר הסעד י. בורג:

היו בממשלה הרבה הזדמנויות ערעורים אם צורת
המצעד צריכה להיות לאורך ימים הצורה בה אנחנו חוגגים את יום העצמאות. נדמה לי
שבשעתו שר החינוך ואחרים העלו את הדברים הללו ויתכן שאנחנו יכולים
על-ידי מצעד, שאין הוא "מצעד רמיה" בירושלים רבתי לסיים את העניין הזה, ויתכן

שתבוא הצעה לקיים מצעדים במחוזות. בו ברגע שאנחנו מחליטים היום על צורת המצעד והמקום גם בשנת תשכ"ט, פירוש הדבר שאנחנו מחליטים לגבי המצעד בשנת ה-21 למדינה, שנת ה-22, ה-23 וכו'... איני יודע אם תחת לחץ של ארגומנט מקומי צריכים כבר להטביע חותמת על צורת המצעד בשנה שלאחריה. די לנו בשמחה, שהיא שמחה של אמת, לשנה זו. ואני מציע שנחליט רק בנוגע לירושלים ותו לא.

שר הבריאות י. ברזילי:

נאמר לתל-אביב כך שענין המצעד בשנת ה-21 למדינה נשאר פתוח. אם הוא לא יהיה בירושלים, הוא יהיה בתל-אביב.

שר המשטרה א. ששון:

איני מתנגד שבשנת העשרים ואחת למדינה יהיה המצעד בתל-אביב. אבל כיון שיש ערעורים בעולם על איחודה של ירושלים מבחינה מדינית, הרי בפירסום עמשיו ששנה זו יהיה המצעד בירושלים ובשנה שלאחריה בתל-אביב יוצא כאילו אנחנו מתחשבים בערעור. לכן מבחינה מדינית לא רצוי לפרסם.

ראש הממשלה ל. אשכול:

לא נפרסם.

הממשלה יכולה להחליט כל מה שהיא רוצה. כך היו כל השנים צעקות מצד עיריות שונות. עד עמשיו היתה רוטציה. גם בשנים שלא צמצמו את דמות המצעד בירושלים חוץ מאירונים שאי-אפשר היה להטיס, אבל פעם פעמיים היו גם טנקים במצעד בירושלים, היתה רוטציה בין הערים. אמרנו שהארץ כולה תראה את המצעד. המנוח שיטתית היה "מציק" לנו בקשר לטבריה ולגליל.

חשבתי, היות ותל-אביב יכלה לחשוב שהמצעד יהיה

השנה שם.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

היתה החלטה על כך.

ראש הממשלה ל. אשכול:

פניתי אליהם. אמר לי מר נמיר: טוב, אבל הוא רוצה שהממשלה תגיד לו (אין צורך לפרסם זאת) שבשנה הבאה יהיה המצעד בתל-אביב. הוא מוכן להסכים כי בשנת העשרים בהתחשב עם כל מה שיש יהיה המצעד בירושלים. אפשר לא לפרסם את זאת שבשנה הבאה נעשה את המצעד בתל-אביב. אני איני רואה את ההגיון שבדבר, שאם אנחנו עושים השנה את המצעד בירושלים ובשנה הבאה נעשה אותו בתל-אביב, שבזה אנחנו מתחשבים כאילו בלחץ של העולם בקשר לאיחודה של ירושלים.

אין זה ענין פרטי. הדיבור שלי עם תל-אביב היה כזה, שההנחה היא שהממשלה אומרת כי בשנה הבאה יהיה המצעד בתל-אביב; נוסף גם מה שאמר השר ברזילי, אלא אם תהיה איזה מין הנחה והרגשה שגם בשנה הבאה אנחנו מוכרחים לעשות את המצעד בירושלים. אני מוכן להגיד להם את זאת.

השר מ. בגין:

אני מציע לא להחליט על שנת העשרים ואחת. והטעם שלי הוא זה, שאין זה מן הנמנע שאפשר יהיה לערוך לאו-דווקא מצעד צבאי אחד. במדינות שונות עושים מצעד מרכזי בבירה ועושים מצעדים בערי השדה. ואנחנו יכולים בהחלט אחרי שנת העשרים לשקול גם אפשרות זו לגבי תל-אביב. ייתכן שנספק את הצורך גם לצעוד בירושלים וגם ובתל-אביב. לצעוד אבל דיה לשמחה בשעתה. איננו שוללים את האפשרות הזאת. אבל להחליט בשנת העשרים ואחת יהיה המצעד לאו-דווקא בירושלים, את זאת לא נחליט.

שר התחבורה מ. כרמל:

הצעת ברזילי היא הצעה טובה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

היו שתי הצעות. לפי שעה אני מוכן להסתפק בהצעת ברזילי. אני מוכן גם להשפיע על אנשי תל-אביב, אבל תל-אביב תטען ותשלח משלחות ויתחיל ויכוח ואז יהיה ויכוח גם בעתונות. דומני שאין לנו מעוניינים בזאת. אבל אני מוכן לפי שעה להסתפק בהחלטה, שאם לא יוחלט כי מטעמים מדיניים צריך המצעד גם בשנה הבאה להיות בירושלים, הוא לא יהיה במקום אחר אלא בתל-אביב. אין זה מפריע לעשות שני מצעדים אם יש רק כוחות לזה. אני יודע ששני מצעדים רציניים באותו יום זה כקריעת ים סוף. אבל גם ים סוף נקרע סוף סוף.

את זאת אודיע. קודם כל אנחנו אומרים שהשנה יהיה המצעד בירושלים. אנחנו אומרים לעירית תל-אביב, שאם רק מתוך טעמים רבתיים עליוניים לא יוחלט עוד פעם על ירושלים, יהיה המצעד בשנת תשכ"ט בתל-אביב.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

את ההחלטה הזאת לא צריך לפרסם, אבל על זה שהמצעד יהיה בשנת העשרים בירושלים את זאת צריך לפרסם.

שר החוץ א. אבן:

מתי?

מזכיר הממשלה י. עוזאי:

היום.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אני מוכרח להודיע, כי יש לחץ גדול מצד הארצות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

ברור שאף שגריר לא יבוא עדיין הנה.

שר החוץ א. אבן:

גם אז לא באו.

ראש הממשלה ל. אשכול:

לפי הצעתו של דב יוסף הוחלט בשעתו - אמנם זה היה לפני מלחמת ששת הימים - שבירושלים יש תמיד קבלת פנים ואחרי-כן הוחלט על מפגן בערב ואחת למספר שנים יש מצעד. אמרתי אזיה פעמים: נעשה כאן מצעד מכוון. עכשיו נעשה מצעד גדול. יכול להיות שהצבא יטען שקשה לו המלאכה לעשות את שני הדברים האלה יחד.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אני חושב שצריך להשאיר לגמרי פתוח את שאלת המפגן הלילי. הנימוק שלי הוא זה: ברור שהשגרירים לא יבואו למצעד בירושלים, ואני יודע אם אחרי מלחמת ששת הימים אנחנו רוצים את הדבר הזה שבערב הם באים ובבוקר הם הולכים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

'בערב היא באה ובבוקר היא שבה'.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

איני קובע בענין זה שום עמדה. ייתכן שצריך
לשקול את הדבר.

מ ח ל י ט י ס, בתיקון להחלטה מס. 164 מיום כ"א בכסלו תשכ"ז (4.12.66):

(א) מצעד צה"ל ביום העצמאות תשכ"ח ייערך בירושלים.

(ב) אם לא יהיו נימוקים מיוחדים אשר יחייבו עריכת המצעד גם בשנת תשכ"ט
בירושלים, ייערך מצעד צה"ל באותה שנה בתל-אביב.

768. הבלו על בנזין

שר המשפטים י.ש. שפירא:

יש לי הודעה מטעם שר האוצר. לפי החלטת ועדת
השרים לעניני כלכלה מיום 4 ביוני 1967 הוחלט ליפות כוחו של מ"מ שר האוצר לבדוק
ולהחליט סופית בענין העלאת הבלו על בנזין בשעורים דלקמן: 83 אוקטן - 10
אגורות לליטר, 91 אוקטן - 12 אגורות לליטר. ההעלאה תהיה לשלושה חדשים החל
מאותו יום.

שלשת החדשים מסתיימים ב-6 בספטמבר, ושר האוצר
מתכוון שלא להמשיך בהעלאה זו. על זה ביקש להודיע לממשלה.

מזכיר הממשלה י. עוזאי:

הוא ביקש שלא לפרסם היום.

שר הסעד י. בורג:

מה מפחדים שיקנו עוד?

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אנשים מרוקנים את המיכלים.

769. הפעלת מיתקני הטלביזיה הלימודית לשידורים לאוכלוסיה

ד"ר י. גלילי:

על-דעת רוב החברים של ועדת השרים לטלביזיה אני מביא הצעה לממשלה, להסתייע במתקני הטלביזיה הלימודית על-מנת לשדר שידורים טלביזיוניים לאוכלוסיה, בעיקר לאוכלוסיית השטחים המוחזקים על-ידי צה"ל.

ד"ר מ. בגין:

משמע בשפה הערבית?

ד"ר י. גלילי:

בעיקר בשפה הערבית.

ההצעה מבוססת על-כך, שישודרו מדי ערב בין 3-4

שעות שידורים בערבית.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זה כבר שידור כללי, לא חינוכי?

השר י. גלילי :

כללי.

שר החקלאות ח. גבתי :

זה גם חינוך.

השר י. גלילי :

התקציב של הפעולה הזאת מסתכם: השקעות באולפנים, מבנים וציוד שידור - השקעות חד-פעמיות - כ-3,200,000 ל"י; התקציב השוטף לאולפנים וציוד שידור לאולפנים - 500,000 ל"י; ציוד שידור חד-שנתי - 250,000 ל"י לשנה. כל זה בנוסף על הציוד של הטלביזיה הלימודית שיועמד לרשותנו בהסכמת נאמנות הטלביזיה הלימודית, בהנחה שאנחנו נחיל את הדבר עליה בתוקף סמכותה של הממשלה, והם ינהגו מבחינת כופין אותם עד שיאמרו רוצים אנו. ההנחה היא, שיהא עתיד השטחים המוחזקים אשר יהיה, כי בשטחים המוחזקים על-ידי צה"ל יש ערך רב לכך שנעשה כל אשר בידינו, כדי להגיע להידברות עם ולהשפעה על אוכלוסיית השטחים האלה. לתכנית זו ראוי לנצל את מירב אמצעי הקומוניקציה שישנם בידינו, על-מנת שנוכל להציג את דיוקנה של המדינה בעיני האוכלוסייה הזאת כיאות, והמדיום של הטלביזיה עשוי בגלל סיבות רבות לשמש ככלי עזר חשוב ביותר. אנחנו נוכל להביא את הצופה הערבי לידי שותפות בראיית הליכים חברתיים ודמוקרטיים במדינת ישראל. צריך לזכור שהטלביזיה ערכה בכך שהשפעתה אינה אך ורק במישור הפוליטי-אידיאולוגי, אלא בעזרת האמצעי הויזואלי ניתן להגביר את ההשפעה גם באספקטים מסויימים כלליים חברתיים.

עדיין אין לנו ידיעה מהו מספר המקלטים שישנם ברשות האוכלוסיה הערבית. באמצע ספטמבר ייערך מפקד על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומכלל השאלות הכלליות שיוצגו לאוכלוסית הגדה המערבית ורצועת עזה תתקבל גם תשובה על מספר המקלטים שישנם שם.

שר התחבורה מ. כרמל:

יש איזה אומדן.

השר י. גלילי:

אנחנו נזהרים מלקבוע איזה אומדן, תוך זמן קצר נדע על המספר. יש גם לזכור, שאם כי עד עמשיו מקלטי הטלביזיה בשטחים המוחזקים נתונים בעיקר בידי שכבות האוכלוסיה העיליות, נוכל להתקין מתקנים גם במקומות ציבוריים, בבתי-קפה, בככרות ובבתי-ספר, ובדרך זו להגיע גם לרבדים הנמוכים של האוכלוסיה ולא רק לשכבות העיליות. אנשי המקצוע אומרים שאנחנו נוכל לכל הדעות להשפיע בכיוון של שינוי דעות קדומות אנטי-ישראליות. תקווה זו מושתתת על שיחות עם יודעי דבר, עם אנשי מודיעין, עם אנשים שבאו במגע עם שבויים ועם חוגי פעילים בציבוריות של אוכלוסית הגדה והרצועה. צריך לזכור גם שאם כי הטלביזיה לא היא לבדה צריכה לפעול בשטחים אלה, אבל היא עצמה יכולה לשמש אמצעי רב-ערך.

לפני שהובאה הצעה זו לוועדת השרים פעלו שתי ועדות: ועדה אחת שכראשה עמד השר ששון, והיא בחנה את נושאי המגמות החברתיות, הפוליטיות של תכניות השידורים, ועדה שניה טכנית, שהיתה מורכבת מאת המהנדס הטכני של הטלביזיה הלימודית, המהנדס הראשי ל"קול ישראל" וראש אגף המבצעים של הדואר. הם הכינו הצעה מבוססת שעל-בסיס הצעה זו נערכת התכנית. בינתיים התחיל בפעולה זו גם פרופסור אליהוא כץ, שהוא סמכות סגולית בתחומי הקומוניקציה ההמונית, והוא גם השתתף בישיבות ועדת השרים לטלביזיה והשיב על השאלות.

לפי הממצאים של הוועדה הטכנית האמורה תאפשר הטלביזיה הזאת שידורים מיוחדים לצרכי השעה. היא תאפשר גם צמצום הקליטה של שידורי הארצות השכנות, וזה לא על-ידי "ג'מינג", אלא על-ידי תכניות נאותות שיכולות לעמוד בתחרות עם השידורים ההם, וללא כל ספק תכנית זו, אם תופעל,

תאפשר לנו רכישת ידע טכנית לקראת הפעלת הטלביזיה הכללית.

כדי לכסות את מירב השטח, צריך יהיה ציוד נוסף, כיון שהציוד העומד לרשות הטלביזיה הלימודית איננו מספיק לכיסוי השטח שאנחנו מעוניינים בו. התכנית מבוססת על כך, שתוך שלושה חודשים מיום קבלת ההחלטה אפשר יהיה להתחיל בשידורי-הרצה ותוך ששה חודשים בשידורים סדירים. עד עכשיו נמצא בפעולה ממש רק משדר של נאמנות הטלביזיה הלימודית בעצמה של 20 ק"וו. הוא מאפשר שידורי טלביזיה מסוייגים לאזור שבין אשקלון בדרום ובין נתניה בצפון, כולל פרוזדור ירושלים, חבל עדולם ולכיש. עצמת המשדר נמוכה יחסית ויש צורך באנטנות חיצוניות בבתי הצופים, לכן יש לקחת בחשבון אפשרות של הפרעות מצד שידורי מצרים וקפריסין. אבל במחסני הדואר שלנו נמצאים 4 משדרי טלביזיה מוכנים להפעלה, מהם 2 משדרים קטנים ו-2 משדרים קטנים מאוד. משדרים אלה ניתן להתקין ולהפעיל מיידית במספר מקומות בארץ בהתאם לשיקול של כיסוי אוכלוסיה ישראלית או ערבית לפי הצורך. מקלטים הצמודים למשדרים אלה יקלטו את השידורים ממשדר איתנים וישדרום (בערוץ אחד) לסביבתם ולתכליתם.

הוועדה גם ממליצה בשלב ראשון להפעיל ציוד זה לכיסוי מירבי של האוכלוסיה הערבית: משדר בהספק 500 ווט בעזה לכיסוי הרצועה - אוכלוסיה של 300,000 נפש; משדר בהספק של 500 ווט בחיפה לכיסוי חיפה העיר, עמק זבולון וחלק מעמק יזרעאל - אוכלוסיה של 250,000 נפש; משדר בהספק 50 ווט בחברון לכיסוי העיר חברון והרי יהודה הדרומיים - אוכלוסיה של 50,000 נפש; משדר בהספק 50 ווט בשכם לכיסוי הגדה המרכזית - אוכלוסיה של 100,000 נפש. לפי זה יצא, שמשדר איתנים, יחד עם ארבעת המשדרים הללו, יכסו שטחים בהם מתגוררים כ-1,750,000 ישראלים וכ-450,000 ערבים מהגדה והרצועה; ובתוספת של ציוד משדרים, שנצטרך לרכוש אותו, מוצע להתקין משדרים בבית לחם, בטול-כרם, בבאר-שבע, בנתניה, בכוכב הירדן, במצפה רמון וכיוצא-בזה, וכך נוכל להגיע בשלב השני לכיסוי של מדינת ישראל וכל השטחים המוחזקים עתה על-ידי צה"ל. ההנחה שלנו היא שנוכל להגיע לרמת תכניות נאותה שתוכל להתחרות בטלביזיה של הארצות השכנות.

בועדת השרים היו דעות שונות לגבי הפעלת הטלביזיה של חירום בקשר לאוכלוסיה היהודית בישראל. ההצעה הבסיסית היתה: לשדר שלוש שעות או שלוש וחצי שעות בערבית ושעה או מחצית השעה בעברית. אין אני יכול להביא בענין זה המלצה של ועדת השרים. השאלה נשארה פתוחה ועוד נספיק לשוב ולעיין בה בועדת השרים. ההנחה השניה היא, שאנחנו חייבים להודיע לכנסת במקרה של החלטה חיובית של הממשלה, כיון שבשעתו, כאשר הובא לכנסת נושא הטלביזיה הלימודית, הובטח על-ידי הממשלה שהתקדמות לקראת טלביזיה כללית תובא לידיעת הכנסת.

ד"ר מ. בגין:

לידיעה או להחלטה?

ד"ר י. גלילי:

צריך לעיין בזה, אינני זוכר.

שר החוץ א. אבן:

תובא לכנסת.

ד"ר י. גלילי:

אביא את נוסח ההחלטה.

שר החוץ א. אבן:

אם מביאים לידיעת הכנסת, היא יכולה להגיב.

ד"ר י. גלילי:

ואמנם ועדת השרים היתה מאוחדת בדעה שיש לכבד

התחייבות זו כפי שהיא ניתנה.

כמו-כן ישנה דעה משותפת, שדרושים שינויים בחוק

רשות השידור, שהם מתחייבים מן הנסיון שנרכש מאז הוקמה רשות השידור וכן מהמגמה או ההחלטה, להכליל את הטלביזיה בחוק רשות השידור. אמנם בהתאם להחלטה הקודמת של הממשלה הוטל על שר המשפטים ועלי, להביא את הצעות השינויים בחוק רשות השידור. אם הממשלה תחליט על הפעלת הטלביזיה הלימודית לצרכי שידורים לאוכלוסיה בעתים שצינתי, כלומר שידורי הרצה כעבור שלושה חדשים ושידורים סדירים כעבור ששה חדשים, אנחנו מציעים שהיא גם תחליט שכל מה שנוגע לתכניות-השידורים, ייעשה הדבר על-פי ההנחיות של מוסדות רשות השידור, אך בטרם יותקן בענין זה חוק במקרה שנחליט על הפעלת הטלביזיה הלימודית לאוכלוסיה לפני שהחוק יובא לכנסת.

אני מזכיר לכם, שהממשלה החליטה בשעתה

שהטלביזיה לא תופעל לשירות הבחירות של שנת 1969. ההחלטה הזאת עומדת בתוקפה והיא תחול לא רק לגבי הטלביזיה הכללית, אשר לא תחול לפני הבחירות של 1969, אלא היא תחול גם על הטלביזיה הלימודית, אם יוחלט על הפעלתה לצרכי הטלביזיה הכללית.

שר הסעד הביע הסתייגות מן ההחלטה הזאת, והוא

ינמק בעצמו את הסתייגותו. ועדת השרים הסמיכה את שר המשפטים ואותי, לבחון את בעיית העיתוי של הבאת הדבר לפני הכנסת ולהכין בענין זה החלטה לממשלה. ההצעה הזאת צריכה להביא בחשבון את התחייבותנו כלפי הכנסת וכן את הבעיה עד היכן אפשר להתקדם בהכנות ובהשקעות בטרם מובא הדבר לידיעת הכנסת. אנחנו נבחן את הדבר הזה ונביא את הצעתנו לאחת הישיבות הקרובות.

אני מסכם: ההצעה היא כי כשלב להקמת טלביזיה

כללית בהתחשב עם צרכי שעת החירום והצורך להשתמש במירב האמצעים שבידינו לשם הסברה והשפעה על האוכלוסיה של השטחים המוחזקים ולשם סיפוק צרכיהם התרבותיים

במגמות של התקרבות והבנה הדדיות בינינו ובינם, יש להשתמש במדיום הטלביזיוני על-ידי הפעלת המתקנים של הטלביזיה הלימודית לשידורים לאוכלוסיה הכללית בשיעור של 3-4 שעות מדי ערב, בכלל זה לפחות שלוש שעות בערבית והיתרה בעברית. ביחס לבעית היתרה השאלה נשארת פתוחה, כי היו דעות שונות בענין זה בתוך הוועדה. היתה דעה אחת שאמרה שיש להסתפק בשידורים בערבית והיתה דעה אחרת שאמרה, כי נוסף לשידורים בערבית יש להיזקק למדיום הזה לשם שידורים בעברית בפרופורציה של שעה וחצי שעה. בענין זה אין המלצה של הוועדה, והשאלה נשארה פתוחה.

לגבי ענין העיתוי של ההודעה בכנסת - יביאו שר

המשפטים ועבדכם הצעה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

מה לגבי התקציב?

השר י. גלילי:

אמרתי.

ראש הממשלה ל. אשכול:

איני שואל כמה שנחוצ.

השר י. גלילי:

באתי בדברים עם שר האוצר, והדבר מובא לידיעת הממשלה בידיעתו ובהסכמתו.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מבקש להסכים פעם להצעת היושב-ראש איך לנהל

את העניינים. אני מציע שידברו רק שניים בעד ושניים נגד.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

האם יש שניים נגד?

שר הבריאות י. ברזילי:

זה לא ענין של נגד.

ראש הממשלה ל. אשכול:

איך נתקדם בדיונינו? יש לנו ל"ז סעיפים על

סדר היום. אני מנהל את ישיבות הממשלה זה זמן רב ואף פעם לא היה כדבר הזה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

יש ל"ט.

ראש הממשלה ל. אשכול:

מסוגלים כל החברים, חוץ מאלה שהם בחופשה או

חולים לדבר על הענין ללא גבול. תנהלו את הענינים של הממשלה. יש עוד עניינים חשובים.

שר השיכון מ. בנטוב:

אני לא דיברתי ולא אדבר.

שר הבריאות י. ברזילי:

אבל יש לי איזו דעה אחרת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

או בעד או נגד.

שר הבריאות י. ברזילי:

יש לי הצעה אחרת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

תציע אם כן הצעה אחרת ונראה אם יש להם

תומכים ואז ניכנס לדיון.

שר הבריאות י. ברזילי:

אם איני יכול לדבר - לא אצביע.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אז לא תצביע.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אני רק אציע הצעה, לא אדבר.

שר הסעד י. בורג:

אני מצטער שהעניין עולה היום לויכוח ולא בשבוע

הבא, כפי שביקשתי מהשר גלילי. הודעתי לו לפני שבוע שלא אוכל השבוע להביא את העניין לאנשי המפלגה. הודעתי לו שזה לא ילך השבוע וזה לא הלך. אחד אי-שם ואחד חולה.

התנגדותי להצעה הולכת על שלושה מישורים: אחד

מהמישורים הוא גם המישור הדתי. אבל אני רוצה לומר כי בשלושת המישורים באתי לידי הכרה. מישור אחד הוא בלתי תלוי בנו.

הדבר הראשון: התועלת של הדבר הזה נראית לי

מפוקפקת. במכתב שהשר גלילי שלח לנו ושהגיע ללשכתו של כל אחד רק ביום ששי מובטח כמעט הסיכוי לשמש המדיום להתרקמות יחסי הבנה וכו'.

ראש הממשלה ל. אשכול:

האם אתה בכלל מתכוון לדבר נגד טלביזיה כללית?

שר הסעד י. בורג:

היא אינה עומדת כרגע לויכות. על זה יש החלטת הממשלה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

חיובית.

שר הסעד י. בורג:

חיובית.

ראש הממשלה ל. אשכול:

למה אתה נכנס לנימוקים האלה, שזה אינו נחוץ

ואינו כדאי?

שר הסעד י. בורג:

אני מציע שהיושב-ראש יחסוך את קריאת הביניים

שלו למשפט השני שלי, לא למשפט הראשון.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זוהי הצעה נפלאה, אבל איני מקבל אותה. אני

קובע שיש החלטה שתהיה טלביזיה כללית. משום כך אין טעם לדבר נגד.

שר הסעד י. בורג:

ראש הממשלה ויושב-ראש ישיבות הממשלה! אין אני חשוד על כך שאני שוכח החלטת הממשלה, ביחוד שאני הייתי בוועדה וביחוד שהחלטה נקראה לפניו הבוקר כאשר ישבנו בוועדה.

אני מתייחס לנושא העומד על סדר היום. כאן כתוב: "הפעלת מיתקני טלביזיה לימודית לשידורים לאוכלוסיה". אני מתכוון לדבר לנושא. השאלה של היושב-ראש לא היתה לנושא העומד כרגע לדיון. היא היתה בנוגע להשכלתי. הודעתי שאני יודע כי ישנה החלטה כללית.

ראש הממשלה ל. אשכול:

בכל-זאת אינני מבין. שאלתי את המרצה: על מה הוא מרצה - האם על טלביזיה לימודית עכשיו או על טלביזיה כללית? הוא אמר לי שהכוונה היא לטלביזיה כללית.

שר הסעד י. בורג:

אני מתייחס לנושא העומד כאן לדיון: הפעלת המיתקנים של הטלביזיה הלימודית בשביל שידורים לאוכלוסיה הערבית בעיקרה ובמקצת גם לאוכלוסיה היהודית. לנושא הזה המדויק והמוגדר אני מתייחס. מקריאת הפרוטוקול של המלים שאני מתכוון לומר תווכח שאני מתייחס רק לזה.

במסמך שקיבלנו מהשר גלילי בערב שבת מעמידים לפנינו את הסיכוי, שהמדינה הזו יוכל לשמש לסיוע רב-ערך להתקמות יחסי הבנה בין ישראל לבין תושבי האזורים המוחזקים על-ידי צה"ל, ומשום כך באופן לוגי הוא בא לידי ההצעה להשתמש במיתקנים של הטלביזיה הלימודית, הרוטשילדינית בעיקר לאוכלוסית השטחים הנ"ל ושתוף שלושה חדשים יופעלו שידורי הרצה ותוך ששה חדשים יתחילו השידורים הסדירים.

וזה המישור הראשון, בו אני מתייחס לשאלה הזאת.

אני מפקפק בערך של העניין הזה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני יודע שתדבר מה שתדבר.

שר הסעד י. בורג:

איני מדבר דברים שאיני רוצה.

טרם קיבלנו ידיעה על מספר המקלטים שישנם בגדה, שזוהי הסיבה והמוטיבציה העיקרית להצעה שבאה. אני בדעה, שהסכום של 12,000,000-10,000,000 ל"י, שהעניין צריך לעלות אליבא דכולי עלמא, יכול להיטיב את שידורי הרדיו, ואפרט של רדיו נמצא כמעט בכל בית, ושידורי הטלביזיה ספק אם ישיגו את המטרה.

זה דבר אחד. אני בדעה שההחלטה הזאת היא פזיזה.

הן מבחינת רמת התכניות והן מבחינת המנגנון שיוכל לנהל את השידורים הערכיים. אני חושב שהעניין לא מוחשב או לא חושב עד תומו.

אני עובר למישור שני. כדי שהממשלה תוכל להשתמש

במתקנים הללו, היא צריכה להפקיע אותם בצורה משפטית מסויימת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

הפקעה מוסכמת.

שר הסעד י. בורג:

אני בדעה שהממשלה אינה צריכה לעשות צעד כזה

של הפקעה על-מנת להפעיל שידורים בשבת לאוכלוסיה היהודית. יש לי הסתייגות

בנושא הכולל. כבר דיברנו על זה. ואני מחדש את ההסתייגות הזאת בנוגע לשידורים הללו במישור הזה במיוחד. יש לי הרבה נימוקים, אבל אם אני אומר "שבת", זה מספיק. אני יכול להגדיר זאת בהרבה דוגמאות. זוהי סגירת עיסוק בשביל חלק של הנוער הדתי.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אתה אומר "שבת זה מספיק". אחרי-כן עפות אבנים.

שר הסעד י. בורג:

לא אצלי. קיבלתי כבר אבנים לפני שנתיים. דבר שלישי: אומרים לנו שלגבי התכנית או תוכן התכניות, הניהול, האוירה, כל עוד שהכנסת לא תחוקק חוק בנוגע לטלביזיה כולה, בתיקונים של החוק הקיים, רשות השידור היא שתנהל את הענין, תפקח, תשגיח, תכוון, תדריך - יש הרבה מאוד מלים במילון. אני רוצה לומר לאותם החברים המקשיבים, שה"אימג'" של רשות השידור היום אינה זו שנוסף לדברים שישנם ברדיו צריך עוד להוסיף את הענין של הטלביזיה. השר שפירא דיבר בשעתו על כך, ש-30 איש נשלחו לחוץ-לארץ ללמוד את עניני הטלביזיה, בתוך 30 איש היה יהודי דתי אחד, שצריך היה לנסוע על-חשבונו הוא. אבל אני אומר: היום הציבור, בכל אופן הציבור שאני מעורה בו, יקבל את הענין הזה לא כביטוי עליון של נייטרליות, עם כל מה שכרגע יש עוד מסביב לרשות השידור, מתן הכתובת של הויכוח וכו'.

שר החוץ א. אבן:

מי הם הצדדים הלוחמים?

שר הסעד י. בורג:

אני די נייטרלי. אני מורה, ויש לי ספקות רציניים ביחס לכל האוירה שישנה היום מסביב לרשות השידור. על הראשונים אני מצטערם ועמשיו אתם באים עוד להוסיף! איני חושב שזה פתרון. אני חושב שהרבה יותר חשוב שהענין יבורר בכנסת. תהיה שם אטמוספירה אחרת ואז נוכל להתקרב לענין.

אני מתנגד מתוך שלוש הסיבות שאמרתי ולא רק בגלל סיבת השבת, ביחוד בגלל סיבת השבת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

דומני שהיו ארבע סיבות.

שר התחבורה מ. כרמל:

אני תומך בהצעה ואני חושב שיש לזה חשיבות שאנחנו יכולים להקדים את הפעלת הטלביזיה מתוך התבססות על הציוד הקיים של הטלביזיה הלימודית. יהיה לזה ללא ספק ערך רב לגבי התושבים בשטחים המוחזקים. אני רק סבור שלא יהיה זה נכון להפעיל את הטלביזיה בפרופורציה כזו בין השידורים הערביים ובין השידורים העבריים, כלומר, בין השידורים לתושבי ישראל היהודיים ולתושבי השטחים המוחזקים. איני חושב שאנחנו צריכים לקפח את תושבי הארץ היהודיים - והם יראו בזה קיפוח; ואם צריך להביא את מדינת ישראל אל הערבים בשטחים המוחזקים, צריך להביא את מדינת ישראל גם אל תושבי מדינת ישראל בעיירות הפיתוח, אפילו בתוך הערים עצמן. ואני חושב שזה לא יעמוד בפני הביקורת, שמדינת ישראל, אחרי שמדברים על זה שנים, תפעיל את הטלביזיה שלה, אפילו אם זה ארעי, ביחס כזה של 6:1 או 7:1, של שלוש וחצי שעות לערבים וחצי שעה ליהודים. אני מציע פרופורציה כזו, שמרבית השידורים יהיו מכוונים לתושבי ישראל היהודיים וחלק ניכר לערבים, וגם לערבים בשטחים המוחזקים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

היות והיה רק איש אחד שדיבר ממש נגד, אני
מיעץ לישראל ישעיהו לוותר על דבריו. חבל על הזמן.

שר הבריאות י. ברזילי:

אני בעד הפרדה בין טלביזיה כללית ובין טלביזית
חירום. אם זוהי ראשית של טלביזיה כללית, אסכים למה שאמר שר התחבורה. אם
זוהי התחלה של טלביזיה כללית, צריך ללכת לפי הפרופורציות שישנן במדינה: יש
רוב גדול של יהודים ויש מיעוט של ערבים, וכך צריכות להיות שעות השידורים.
אבל אלה המטפלים בכך אומרים שלכך אין אנו מוכנים, כי משביל שתהיה טלביזיה
למדינת ישראל נחוצות שנתיים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

מה אתה מציע? אמרת שיש לך הצעה.

שר הבריאות י. ברזילי:

אם זה בלתי-אפשרי, אני בעד טלביזיה
לשעת-חירום, כמנוסה בשביל התושבים החדשים בשטחים המוחזקים, ואז איננו מצביעים
על שום עניין בענייני הטלביזיה הכללית. היא תקום כאשר תקום. עכשיו
הטלביזיה מיועדת ומועדת לשטחים החדשים ובשפה של תושבי השטחים החדשים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זאת-אומרת שום דבר בעברית?

שר הבריאות י. ברזילי:

או לתת פרופורציה מלאה או שום דבר.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אני מציע שלא תופעל הטלביזיה הכללית בצורת הפעלת המיתקנים של הטלביזיה הלימודית לצרכי טלביזיה כללית או בצורה אחרת, עד שלא יתוקן החוק. יש התחייבות הממשלה כלפי הכנסת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

חשבתי שאתה מתחיל לדבר נגד.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אינני מדבר נגד. אין זו סתירה למה שהציע השר גלילי. אני רק אומר שהשר גלילי אמר שנחוצים שלושה חודשים להרצה, ועד לשישה חודשים כדי להפעיל שידורים סדירים. אני גורס שצריך באותו האופן, כמו שרוצים לעשות הרצה בענין המתקנים, צריך לעשות הרצה כדי לתקן את החוק של רשות השידור. אני גורס שזוהי טלביזיה כללית, אם במתקנים אלה או במתקנים אחרים. השר גלילי צריך יחד עם שר המשפטים להביא לממשלה הצעת-חוק לתיקון חוק רשות-השידור - הוא יכול להביא קודם לוועדה - ולאחר שהצעת-החוק תאושר על-ידי הממשלה, צריכה הממשלה להביא אותה לכנסת. כיוון שהשר גלילי רוצה בינתיים לעשות הכנות - ואני בעד זה שיעשה הכנות - צריך לפי דעתי שר האוצר לבוא לוועדת הכספים של הכנסת ולבקש אישור תקציבי, תוך מתן התחייבות שההפעלה תהיה אחרי שהחוק יתוקן.

השר י. ספיר:

רציתי לשאול את שר הבטחון: מהי הערכתם של אנשי

משרד הבטחון על התועלת שתהיה מהשידורים בערבית, בעיקר לאוכלוסיה החדשה?

אני מבקש מאוד לא להחליט היום בעניין זה, אלא

לדחות את ההחלטה לשבוע.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם שר הבטחון רוצה לדבר - ידבר, אבל אינני מבין מדוע הוא חייב להיות מומחה יותר בעניין זה של הערכת היחסים שלנו עם האוכלוסיה. דיברו כבר חודשים על-כך שיש אצלם עשרות-אלפי מקלטים ובכינו על-כך.

השר י. ספיר:

הוא בכל-זאת, עם המנגנון שלו, עומד בקשר אתם.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אנחנו עומדים בקשר עם הערבים. אנחנו חיים עם ערבים, יש לנו גם 300-400 אלף ערבים בישראל. אבל אינני רוצה להרחיב את הויכוח בעניין זה. ביקשתי שידברו בעד וידברו נגד. אני מוכן לראות את ההצעות כ"אמנדמנטים", ואני מוכן להצביע.

שר הסעד י. בורג:

יש בקשה להצביע בשבוע הבא - אני מבקש זאת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני רוצה לגמור עמשי את הבירורים, ובשבוע הבא לא יהיו שום בירורים, רק ירימו ידיים.

שר הסעד י. בורג:

מסכים.

שר הבטחון מ. דיין:

יש כעת ועדה של הגורמים השונים המטפלים בשטחים המוחזקים, ובה משתתף נציג המשטרה, נציג ה-ש.ב., נציג הצבא, היועץ לענייני ערבים וכו'. אולי יישב אתם שר ההסברה, ואם לא - הייתי מציע שהוא או נציגו יקחו דברים עם הוועדה הזאת וישמעו איך הם רואים את הדברים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

שמענו את כל ההצעות, ובשבוע הבא אני מבטיחכם, אם אני אנהל את הישיבה, שרק מצביעים.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

בתיקון אחד: שהשר גלילי ידווח על הדיון עם אנשי משרד הבטחון.

השר מ. בגין:

אני מבקש לרשום עוד הצעה, ששר הבטחון והשר יוסף ספיר יצורפו לוועדה לענייני טלביזיה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

לכשנגיע לדבר על הרחבת ועדות.

השר מ. בגין:

יש עכשיו ועדה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני רוצה פעם לדבר על צירוף לכל הוועדות הללו. היה דיבור אחר לגמרי על ההשתתפות בממשלה. כל פעם שזה מופיע, פעם אני שותק ופעם אני מתעלם. פעם אני רוצה לברר את הדבר.

השר מ. בגין:

לא ברור לי. יש ועדה לענייני טלביזיה. אם ראש הממשלה מתנגד לצירוף שני החברים - יאמר לי ונדע זאת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

כן.

שר הבטחון מ. דיין:

אני לא אשתתף בוועדה הזאת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

בשבוע הבא אנחנו מצביעים.

ההחלטה נדחת לשבוע הבא.770. סמכות הממשלה לפי סעיפים 1 ו-3 לחוק תחנת-הכוחתל-אביב, חשכ"ז-1967שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

הכנסת קיבלה את החוק שהממשלה הציעה והיא החליטה ששרי הבריאות, הפנים והפיתוח יהיו ממונים על ביצוע החוק. עמשיו צריכה הממשלה לפי הצעת-החוק לאשר את הקמת תחנת הכוח, כי על זה לא הוחלט אז. הוחלט אז להגיש הצעת-חוק לכנסת, אבל הכנסת הסמיכה את הממשלה.

הנחתי הנחה שבממשלה ירצו לברר כל מיני פרטים ולשמוע. הצעתי להסמיך חמישה שרים, שהעניין נוגע להם, שהם ידונו בסמכות הממשלה. הממשלה תאציל על ועדה זו סמכותה. הכוונה היא לשר המשפטים, שר העבודה, שר הבריאות, שר הפנים ושר הפיתוח, שהם יחליטו בסמכות הממשלה, בהתאם למה שהוחלט בכנסת.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אין אני רוצה להיות בוועדה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אתה חושב שאין זה בריא?
אני מבין שאין התנגדות, חוץ מזה ששר אחד אינו רוצה ללכת לוועדה.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

נכון, איפוא, בממשלה.

שר הסעד י. בורג:

יש לי עוד נימוק לכך שלא נכון על זה היום. שר הפנים ושר העבודה אינם נמצאים פה, ואם הם יגידו - ייתכן וטעמם עמם - אותו הדבר שאמר שר המשפטים, פירוש הדבר ששלושה שרים מתוך חמישה לא ייכנסו לוועדה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

נכון, איפוא, בשבוע הבא.

המשך הדיון נדחה לשיבה הבאה.

771. הסתייגות לסעיפים מס. 9(4) ו-13 בתזכיר להצעת-חוק

בית-הדין לעבודה ולביטוח לאומי

(נספח מס. 314 אשר נשלח אל חברי הממשלה)

שר התחבורה מ. כרמל:

שר העבודה איננו.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אני מענה, או שמורידים את הערעור.

שר השיכון מ. בנטוב:

הייתי בחופשה, אולי נדון בשבוע הבא.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אני מתנגד לכך.

אדוני ראש הממשלה, החוק הזה היה בדיון בוועדה.

שר השיכון התנגד לשני סעיפים, ודעתו לא נתקבלה. הוא כחוק הגיש ערעור על דחיית הצעותיו. מדוע לא ישמיע היום את ערעוריו על שני הסעיפים האלה?

ראש הממשלה ל. אשכול:

הוא היה בחופשה ושכת.

שר הסעד י. בורג:

היות והכנסת אינה יושבת, הוא יכול לעשות זאת

בשבוע הבא.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

גם אני צריך פעם ללכת לחופשה.

שר השיכון מ. בנטוב:

החוק הזה של הקמת בתי-הדין לעבודה כוונתו העיקרית, כפי שהבינתי וכפי שמסבירים, היא לפסיקה בסכסוכים בין נותן עבודה ובין מועסק, אבל לא בין כלל נותני העבודה ובין כלל המועסקים. זאת-אומרת בארץ יש בכלל השיטה של הסכמים קולקטיביים ואין הממשלה מתערבת לא בהסדרים של ההסכמים הקולקטיביים ולא בפירושים להסכמים קולקטיביים. הכוונה היתה שאם בא פועל והוא חושב שהוא קופח, יכול הוא לתבוע לדין את נותן העבודה שלו, על שהוא לא נותן לו את המשכורת ואת הדרגה וכל מה שמגיע לו. על זה בדרך כלל בנויים כל הסעיפים.

אבל יש פה שני סעיפים שהם כבר חורגים מהתחום הזה. פה יש סעיף האומר שבית-הדין הזה יכול לשפוט בין הצדדים להסכם קיבוצי בענין קיומו, תחולתו, פירושו, ביצועו, הפרתו, או בכל ענין אחר הנוגע להסכם קיבוצי, אלא אם נקבעה בהסכם דרך אחרת לפסוק באלה, ולא הופעלה תוך זמן סביר, או שהופעלה ולא פסקו תוך זמן סביר.

פירוש הדבר, כפי שאני מבין את הסעיף הזה, שבית-הדין הזה יכול לפסול את ההסכם הקולקטיבי או יכול לפרש את הסעיפים של ההסכם הקולקטיבי לגבי היחסים בין כלל נותני העבודה ובין כלל המועסקים.

אני מבין שגם בדיון אינדיבידואלי בין פועל מסויים ובין נותן עבודה, יש ערך תקדימי להחלטת בית-הדין. אין לי ברירה. אבל להכניס סעיף שהוא מראש יאפשר לבית-הדין הזה לפסוק, אם הסכם קולקטיבי יוחל בכלל והוא כשר מבחינה חוקית או לא, אני חושב שזוהי כבר הליכה לקראת בורות

חובה בשיטה שלנו, ואין לזה הכרח למטרה זו שאנחנו רוצים בה.

אחרי-כן יש דבר שני. יש פה סעיף האומר שבעצם

בית-הדין הזה יכול להיות כעין ועדת חקירה להבהרת עובדות, לבירור עובדות. איזה בית-דין יש לו בכלל לברר עובדות? הוא צריך לברר עובדות כדי לפסוק לגבי עצמו, אבל אין בית-הדין כזה שמישהו יכול לפנות אליו ולבקש, אפילו הממשלה אינה יכולה לפנות אליו ולבקש, תברר את העובדות האלה. לזה יש מוסדות. ישנה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ישנו המכון לפירון עבודה, יש כל מיני מוסדות אשר תפקידם לברר עובדות. איני חושב שבית-הדין הוא המוסד שאפשר לפנות אליו, שהממשלה יכולה לפנות אליו ולבקש, ברר לי עובדות, מבלי שתהיינה מזה איזו הוראות של פסיקה. לכן אני מציע למחוק את שני הסעיפים האלה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

ביחס לדבר הראשון ברור שיכולים מפעם לפעם להתעורר ויכוחים לגבי הסכם קיבוצי, והסכם קיבוצי יכול להיות בין מספר נותני עבודה ומספר פועלים או ארגון פועלים, ויכול להיות בין נותן עבודה אחד לבין איגוד מקצועי. לעתים קרובות מתעוררת שאלה: זה טוען שיש הסכם קיבוצי וזה טוען שאין הסכם קיבוצי, זה טוען שזה חל על מקרה ידוע וזה טוען שלא, נגיד שאגודת פועלי האריג טוענת שזה איננו חל על הפרוטוטיפ של "אתא", וזה טוען שזה כן חל - כל הסכם טעון פירוש על ביצועו או על הפרתו. מדוע זה שיך לבוררות חובה - קשה לי להבין. גם לחברי הוועדה היה קשה להבין זאת. בוררות חובה אומרת שבמקרה שמתעורר סכסוך כל שהוא, חייבים ללכת לבוררות. אבל אם צד אחד אומר שיש הסכם קיבוצי והצד השני אומר שאין הסכם קיבוצי בינינו, מדוע אין זה יכול לבוא בפני בית-הדין לעבודה? איני מבין.

דבר שני: פה מדובר על סכסוכים בין הממשלה ובין ארגון עובדי המדינה. מזמן לזמן אין בין הצדדים אלא טענות עובדתיות. יש למנוע סכסוך כשישנן טענות עובדתיות. אם אתה משמיט מהטענה העובדתית של הממשלה או של ארגון העובדים, את היסוד, אין הסכסוך קיים. זהו דבר פרבנטיבי טוב, כדי למנוע סכסוכים בצמיחתם. לכן אני מציע לדחות את שתי נקודות הערעור.

ראש הממשלה ל. אשכול:

האם יש תומכים בערעורו של בנטוב?

מ ח ל י ט י ס:

לדחות את הסתייגות שר השיכון לסעיפים מס. 9(4) ו-13 בתזכיר להצעת-חוק בית-הדין לעבודה ולביטוח לאומי.

(2 קולות בעד קבלת ההסתייגות הנ"ל).

עיבוד קרקעות בשטחים המוחזקים על-ידי צה"ל

772.

(נספח מס. 309 אשר נשלח אל חברי הממשלה)

מזכיר הממשלה י. עוזאי:

שר העבודה איננו.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אין זו דומינה של איש אחד. כבר פעמים אחדות דיברנו בינינו שצריך לחרוש את האדמה ברמה. עכשיו גם שר הבטחון שואל אותי. שר העבודה הכניס סעיף. בפרינציפ אני מציע שאנחנו מחליטים בענין זה. אחרי-כן נבקש ששר הבטחון עם שר העבודה ידברו ביניהם אם זה אותו הדבר.

שר הבטחון מ. דיין:

צריך לזאת גם את שר החקלאות.

שר הסעד י. כורג:

יש לי שאלה קטנטונת. גם לי היה אותו הספק שהביע ראש הממשלה, אם צריך להביא את זה להחלטה פורמלית. בכל-אופן אני מבקש למחוק מההצעה את המלים "מחנות עבודה". מטעמים ידועים אין הביטוי הזה מוצא חן בעיני. ימצאו ביטויים אחרים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

הקמת היאחזויות.

שר הבריאות י. ברזילי:

לא. עיבוד הקרקעות.

שר הבטחון מ. דיין:

יש תחנת נסיונות באל-עאריש. ההנהלה ברוחה. יש עוד דברים כאלה. שאלתי את שר החקלאות האם הוא מתנגד לכך שיטפלו בזאת. הוא תומך בהצעה של היאחזות נח"ל. איני רואה את זה כהיאחזות קבע, אבל צריך לעבד את החווה החקלאית, יש לשבת בבנינים הקיימים. יש שם מני מליון קוב מים לשנה ושטחים נטועים. תהיה היאחזות נח"ל באל-עאריש. נדמה לי שזה יהיה רק לברכה אם תהיה שם קבוצת צעירים ותעבד את הקרקע.

ראש הממשלה ל. אשכול:

ביחס לאל-עאריש, אני מבקש לצרף גם אותי.

שר השיכון מ. בנטוב:

אני מציע לא לקרוא את זה בשמות כאלה. אפשר להגיד: "הפעלת החווה באל-עאריש". אמנם תישלח למטרה זו קבוצת נח"ל.

ראש הממשלה ל. אשכול:

"עיבוד הקרקעות ברמת הגולן ובאל-עאריש".

שר השיכון מ. בנטוב:

אבל לא שמות פוליטיים כאלה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

ישמרנו ה' מן השם.

השר י. ספיר:

העיבוד הזה הוא למעשה לא ענין של היאחזויות במקומות מסויימים, אלא עיבוד הקרקעות. אין זה כל-כך ברור למה מתכוונים. אלה הם שני דברים שונים. אפשר לעבד קרקעות ברמה מבלי שיהיה שם גרעין התיישבותי, בעיקר יש שם עבודה במכונות. הדבר השני הוא לקבוע לפי ההצעה שישנה פה - ארבעה ריכוזים. אין זה מחוייב להיות חופף את ההצעה על עיבוד של 50,000 - 60,000 דונם, שזה בהחלט לא יהיה עיבוד אכסטנסיבי, אבל עיבוד בצורה של חווה. למה הכוונה?

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני יכול להגיד למה שאני פעם התכוונתי.
 ברמה יש עשרות אלפי דונם קרקע. התכוונתי קודם
 כל לכך כי כשם שקצרנו את השדות הללו כך נחרוש. לפני הגשמים יעלו בטרקטורים,
 יחרשו ויזרעו. אני מבין מה ששר הבטחון מציע ואני תומך בזה. שם ישנו הצבא.
 מה עושים עם הטרקטורים? נוסעים יום יום הלך ושוב. תהיינה שתי נקודות. ברור
 שאין הורסים מטעים ואין מקימים ישובים קבועים. אבל אם ישנם מטעים, צריך
 לשמור עליהם. יש וודאי להסמיך את העובדים לאיזה בנינים שישנם, ואחרי-כן
 נראה.

השר י. ספיר:

יש שם עיירות שלמות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

יכול להיות שאין זה מתאים לקרקע זו. צריך
 להשאיר למשרד החקלאות ולאותה מחלקה שישנה בצבא לראות מה שיהיה. אין חייבים
 עדיין להגיד מה יהיה עם עשרות אלפי דונם קרקע אלה בשנים הבאות. על זה
 דיברנו כמה פעמים.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אם יש צורך בהחלטה על עיבוד הקרקעות, חריש,
 זריעה, השגחה על מטעים וכו' - החלטה זו צריכה להתקבל. אבל אין אנחנו צריכים
 להחליט פה אם יהיו שלושה מקומות או ארבעה, אם זה ייקרא מחנה או קבוצה או בשם
 אחר. זה אינו מעניין אותנו. איננו צריכים לקבוע בעניין זה מטבע. מדוע אני
 מתנגד לכך? כי כל מילה גרועה מהשניה. מחנה אין לו טעם טוב. היאחזות זה
 פחות נייטרלי. אולי חבורות עבודה? אבל האם על עניין זה צריכה הממשלה לדון?
 יטפלו בזה משרד החקלאות, משרד העבודה והצבא. ההחלטה הפרינציפיונית היא,

שהממשלה תדאג לעיבוד הקרקעות האלה ולשמירה על המשק ועל המטעים. מה תהיה הצורה, זה אינו טעון החלטת הממשלה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם אני קורא את הנוסח של שר העבודה, הוא קצת אחר. משום כך, אם ירצו יטפלו בזה שר הבטחון, שר החקלאות ושר העבודה. מזה אני מוצע את עצמי. אם הדבר יעובד על-ידי היאחזויות של נח"ל או בצורה אחרת, לזה נחוצה רק הידברות בין הגורמים הנ"ל, אבל הכוונה שאנחנו מחליטים לחרוש ולזרוע את האדמות האלה.

שר הבטחון מ. דיין:

נקרא לזה "עיבוד הקרקעות".

שר החקלאות ח. גבתי:

אני שמח להצעתו של שר המשפטים. גם אני חשבתי שאנו צריכים להחליט על עיבוד הקרקעות. איך לעבד - זוהי שאלה אחרת. איני יכול להגיד אם צריך שם בשלושה או בארבעה מקומות להקים משהו, שאנשים יוכלו להיות בזמן העבודה ואחר העבודה. מלבד שטחי הפלחה ברמה יש שטחים בתחנת הנסיונות שהם מושקים. ייתכן שאיננו צריכים להשאיר אותם כג'ונגל, אלא צריך לעשות משהו. ייתכן שיש צורך בשני מקומות וייתכן שבשלושה. זה קשור בעיבוד השטחים. ההחלטה של הממשלה על-כך שאנחנו מעבדים את השטחים, מספיקה. בדיונים בין משרד החקלאות, משרד הבטחון ומשרד העבודה נחליט איך לעשות זאת.

שר השיכון מ. בנטוב:

אם זה עניין חקלאי שהוא באזור הנמצא בשלטון
צבאי, אני מבין מה פה שר הבטחון. אבל אני מבין מה צריך להיות שם שר
העבודה?

שר החקלאות ח. גבתי:

כל מה שקשור עם עבודה.

שר השיכון מ. בנטוב:

לו זה היה עניין של עזרה למחוסרי עבודה.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

זו גם עזרה למחוסרי עבודה.

שר השיכון מ. בנטוב:

אני מבין שצריך להיות בזאת ראש הממשלה או שר
האוצר, כי זה יעלה כסף.

ראש הממשלה ל. אשכול:

הוא עוד עשוי להרויח מזה.

השר י. גלילי:

אני מציע: מחליטים על עיבוד הקרקעות של רמת
הגולן. שר הבטחון, שר העבודה ושר החקלאות יוסמכו להחליט על דרכי הביצוע
של ההחלטה הזאת.

שר הבטחון מ. דיין:

ואותו הדבר ביחס לחווה החקלאית באל-עאריש.

ראש הממשלה ל. אשכול:

רק לגבי אל עאריש ביקשתי להצטרף, כיאני רוצה
לבקר שם ויש לי איזה רעיון בקשר לכך.

האם מישור תומך בהצעת השר בנטוב להוציא

מהוועדה את שר העבודה?

שר השיכון מ. בנטוב:

אני מציע להוציא את שר העבודה ולהוסיף את שר
האוצר.

מ ח ל י ט י ס:

א. לאחר עיבוד הקרקעות ברמת הגולן. שר הבטחון, שר החקלאות ושר העבודה
מוסמכים להחליט על דרכי ביצועה של החלטה זו.

ב. לאחר הפעלת חוות הנסיונות באל-עאריש. ראש הממשלה, שר הבטחון, שר
החקלאות ושר העבודה מוסמכים להחליט על דרכי ביצועה של החלטה זו.

773. אשרור הסכם הקפה הבינלאומי, 1962

מ ח ל י ט י ס:

א. לאחר את הסכם הקפה הבינלאומי, אשר אושר בוועדת הקפה של האומות
המאוחדות ביום 28.9.1962.

ב. לייפות את כוחו של משרד החוץ לנקוט בצעדים הדרושים לשם הצטרפותה של ישראל להסכם האמור, בהתאם לסעיף 65 בו, ההצטרפות תהיה כמדינה מייבאת. (נוסח ההסכם שמור במזכירות הממשלה).

774. הצטרפות לאמנה בדבר הפרוצדורה האזרחית שנחתמה בהאג ביום

1 במרץ 1954

מ ח ל י ט י ס:

להצטרף לאמנה בדבר הפרוצדורה האזרחית שנחתמה בהאג ביום 1 במרץ 1954.
(נוסח האמנה שמור במזכירות הממשלה).

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ה ב-13:57